

AUTOGORDELS EN KINDERZITJES OP DE ACHTERZITPLAATSEN VAN PERSONENAUTO'S
IN 1990

Verslag van waarnemingen naar de aanwezigheid en het gebruik van
beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen
binnen en buiten de bebouwde kom

R-91-7

P.J.G. Verhoef

Leidschendam, 1991

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

INHOUD

Inleiding

1. Methode van onderzoek
2. Uitvoering van het onderzoek
 - 2.1. Algemeen
 - 2.2. Meetperiode
 - 2.3. Meettijdstippen
 - 2.4. Meetplaatsen
 - 2.5. Meetprogramma
3. De enquêtes
 - 3.1. Uitvoering
 - 3.2. Enquêtevragen
 - 3.3. Verwerking
4. Resultaten
 - 4.1. Algemeen
 - 4.2. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar leeftijd voertuig
 - 4.3. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type beveiligingsmiddel
 - 4.4. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar leeftijd passagier en type beveiligingsmiddel
 - 4.5. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom naar leeftijd passagier en in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder
 - 4.6. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon
 - 4.7. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom naar rayon en per meetplaats
 - 4.8. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op werkdagen en weekeinddagen naar tijdstip van de dag.

5. Conclusies en aanbevelingen

Tabellen 1 t/m 8

Bijlagen 1 t/m 6

INLEIDING

Sinds 1969 zijn jaarlijks enquêtes gehouden naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels op de voorzitplaatsen van personenauto's. Kennis over de aanwezigheid en het gebruik van beveiligingsmiddelen (autogordels en kinderzitjes) op de achterzitplaatsen is echter nauwelijks voorhanden. De Nederlandse overheid heeft, in navolging van een aantal landen zoals Frankrijk en Zweden, de aanwezigheid van gordels op de achterzitplaatsen verplicht gesteld in nieuwe auto's vanaf 1 januari 1990.

In 1988 is een proefonderzoek gehouden naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen (Varkevisser & Arnoldus, 1989; R-89-12). Deze ervaringen waren zodanig dat besloten kon worden dit als onderdeel op te nemen in de jaarlijkse IMA-enquête.

Na in oktober 1989 te zijn gestart met dit gecombineerde onderzoek, is in oktober 1990 de tweede meting in deze vorm uitgevoerd.

De resultaten van het deel van het onderzoek dat betrekking heeft op de aanwezigheid en gebruik van autogordels bij bestuurders en vóórpassagiers zijn beschreven in het SWOV-rapport "Aanwezigheid en gebruik van autogordels op de voorzitplaatsen van personenauto's in 1990" (Verhoef, 1991).

In thans voor u liggende rapport zullen de resultaten worden besproken met betrekking tot de aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom.

1. METHODE VAN ONDERZOEK

De IMA-meetmethode is uitvoerig beschreven in het SWOV-rapport "Meetmethoden autogordelgebruik" (Arnoldus e.a., 1981; SWOV R-81-11). Om de aanwezigheid en het gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen te bepalen is de vraagstelling iets aangepast.

Samengevat behelst de zogenaamde "Inkijk-Methode Autogordels, IMA", voor achterzitplaatsen nu het volgende:

- Bij een voor rood licht stilstaande auto en een geopend portierraam steekt de enquêteur het hoofd (bijna) in de auto en kijkt of de inzittenden autogordels dragen.
- Hierbij vraagt hij aan de bestuurder naar de aanwezigheid van autogordels en of kinderzitjes op de achterzitplaatsen, zodat ondervraagde extra geattendeerd wordt.
- Verder vraagt hij naar de leeftijd van de inzittenden van de personenauto, dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarin deze door de enquêteur werd geschat.

Gezien de meestal korte stoptijd (= waarnemingstijd) moet de vragenlijst (Bijlage 1) kort en beperkt blijven tot de strikt noodzakelijke vragen.

Een deel van de gegevens wordt door observatie verkregen, terwijl naar het type beveiligingsmiddel (gordel) wordt gevraagd.

2. UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

2.1. Algemeen

Voor wat betreft de uitvoering van het onderzoek, de steekproeftrekking van de meetplaatsen en de representativiteit verwijzen we naar het rapport "Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983" (Arnoldus & Varkevisser, 1984; SWOV R-84-13). We beperken ons hier tot de algemene informatie en uitkomsten voor 1990.

2.2. Meetperiode

De enquête is gehouden in oktober, en wel op de (aansluitende) zaterdag, zondag, maandag en dinsdag van 6 t/m 9 oktober 1990. Anders dan in voorgaande jaren zijn om organisatorische redenen de metingen ditmaal niet op donderdag en vrijdag verricht, maar op een maandag en dinsdag. Hiervan is geen invloed te verwachten op de aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen.

2.3. Meettijdstippen

<u>Werkdagen</u>	<u>Weekeinddagen</u>
07.00 - 09.00 uur	09.30 - 11.30 uur
09.30 - 11.30 uur	13.00 - 15.00 uur
13.00 - 15.00 uur	16.00 - 18.00 uur
16.00 - 18.00 uur	
<u>Totaal: 8 uur</u>	<u>Totaal: 6 uur</u>

Voor de argumentatie voor deze tijdstippen wordt ook verwezen naar SWOV R-84-13.

2.4. Meetplaatsen

Alle meetplaatsen werden van te voren bezocht om te beoordelen of ze nog aan de destijds gestelde eisen voldeden. Voor de goede orde werden, zoals gebruikelijk, de politiekorpsen in de desbetreffende gemeenten ingelicht. De meetplaats Goes is vervallen omdat op de waarnemingsdag, maandag 8

oktober, bleek dat de verkeerslichten op het betreffende kruispunt buiten werking waren gesteld; een alternatieve meetplaats kon niet zo snel meer worden gerealiseerd.

2.5. Meetprogramma

Zie ook Bijlage 2: Overzicht meetplaatsen autogordelenquête 1989

<u>Rayon</u>	<u>Dag</u>	<u>Plaats</u>	<u>Wegtype</u>
Noord	ma	Sneek	autosnelweg
	di	Emmen	gemengd verkeer
	za	De Kooy	niet-autosnelweg
	zo	Groningen	lokaal verkeer
Oost	ma	Arnhem-Vp	lokaal verkeer
	di	Goor	niet-autosnelweg
	za	Apeldoorn	gemengd verkeer
	zo	Arnhem A52	autosnelweg
Zuid-West	ma (vervallen)	Goes	niet-autosnelweg
	di	Breda	lokaal verkeer
	za	Breda A16	autosnelweg
	zo	Middelburg	gemengd verkeer
Zuid-Oost	ma	Sittard	gemengd verkeer
	di	Eindhoven A58	autosnelweg
	za	Eindhoven	lokaal verkeer
	zo	Venray	niet-autosnelweg
Midden-West A	ma	Amsterdam	lokaal verkeer
	di	Bussum	niet-autosnelweg
	za	Hoofddorp A4	autosnelweg
	zo	Haarlem	gemengd verkeer
Midden-West B	ma	Zeist A12	autosnelweg
	di	Rotterdam	gemengd verkeer
	za	Den Haag	lokaal verkeer
	zo	Leidschendam	niet-autosnelweg

3. DE ENQUÊTES

3.1. Uitvoering

De enquêtes zijn wederom uitgevoerd door enquêtebureau "Frijling Interviews" te 's-Gravenhage. De dag voorafgaande aan de meetperiode werd ten behoeve van de enquêteurs een instructiedag gehouden. Tevens werd een schriftelijk instructie uitgereikt (zie Bijlage 3).

Door medewerkers van bureau Frijling werden regelmatig controleritten uitgevoerd om, indien noodzakelijk, te kunnen bijsturen. Gedurende de meetperiode werd door zes enquêteurs geënquêteerd, die per man per dag een meetplaats bemanden.

3.2. Enquêtevragen

Bij de enquête is gebruik gemaakt van een enquêteformulier zoals weergegeven in Bijlage 1.

Sinds 1984 is er met betrekking tot de voorzitplaatsen bij de enquêtes geen onderscheid meer gemaakt tussen de verschillende typen autogordels. In oktober 1984 was het aandeel driepuntsgordels al ca. 95%, op grond waarvan toen is besloten met ingang van die datum alleen het al-dan-niet gebruik van een autogordel te noteren.

Naast het bepalen van het gebruik van beveiligingsmiddelen op de voor- en achterzitplaatsen, zijn enkele algemene gegevens genoteerd zoals datum, plaats, tijd, weersgesteldheid, geslacht en leeftijd van de inzittenden en het kenteken (dit laatste in verband met het bepalen van het ouderdom van de auto). Tot slot werd een informatiekaartje uitgereikt (Bijlage 4).

Bij dit onderzoek naar autogordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen is dieper ingegaan op de aanwezigheid en het gebruik.

Er is onderscheid gemaakt naar drie zitplaatsen, achterin links, achter midden, achter rechts; als er meer dan drie achterpassagiers aanwezig waren, werd voor 'achter midden' de meest linkszittende middenpassagier gekozen.

Omdat weinig of geen inzicht bestond naar het type beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen en omdat daar veel verschillende typen voorkomen wordt dit onderscheid, in tegenstelling tot de vóórzitplaatsen, bij de achterzitplaatsen nog wel meegenomen.

Samengevat zijn per achterzitplaats de volgende kenmerken genoteerd:

- beveiligingsmiddel (indien aanwezig), onderverdeeld naar diagonaal-, heup- of driepuntsgordel of kinderzitje;
- soort sluiting, deze werd onderscheiden naar handbediende sluiting of automatische (oprol)systemen;
- leeftijd, van de bestuurder en eventueel aanwezige passagiers werd de leeftijd gevraagd en in zes klassen onderverdeeld;
- gebruik, genoteerd werd of de gordel (indien aanwezig) wel of niet werd gebruikt; tevens werd hier de aanwezigheid en/of gebruik van een kinderzitje genoteerd.

4. RESULTATEN

4.1. Algemeen

Sinds 1 januari 1990 moeten nieuwe auto's ook op de achterzitplaatsen zijn voorzien van autogordels. In 1989 was het opmerkelijk te moeten constateren dat van de tien meest verkochte typen auto's in Nederland er geen standaard uitgerust was met autogordels op de achterzitplaatsen. Auto's in de wat duurere prijsklassen en Amerikaanse modellen worden wel standaard uitgerust met deze beveiligingsmiddelen.

Enkele merken leveren over de gehele linie standaard gordels op de achterzitplaatsen (Bijlage 5).

Het uitvoeren van een gecombineerde waarneming, voor- en achterzitplaatsen, kost ca. 30% meer tijd dan één waarbij uitsluitend gekeken wordt naar de aanwezigheid en het gebruik van gordels op de voorzitplaatsen.

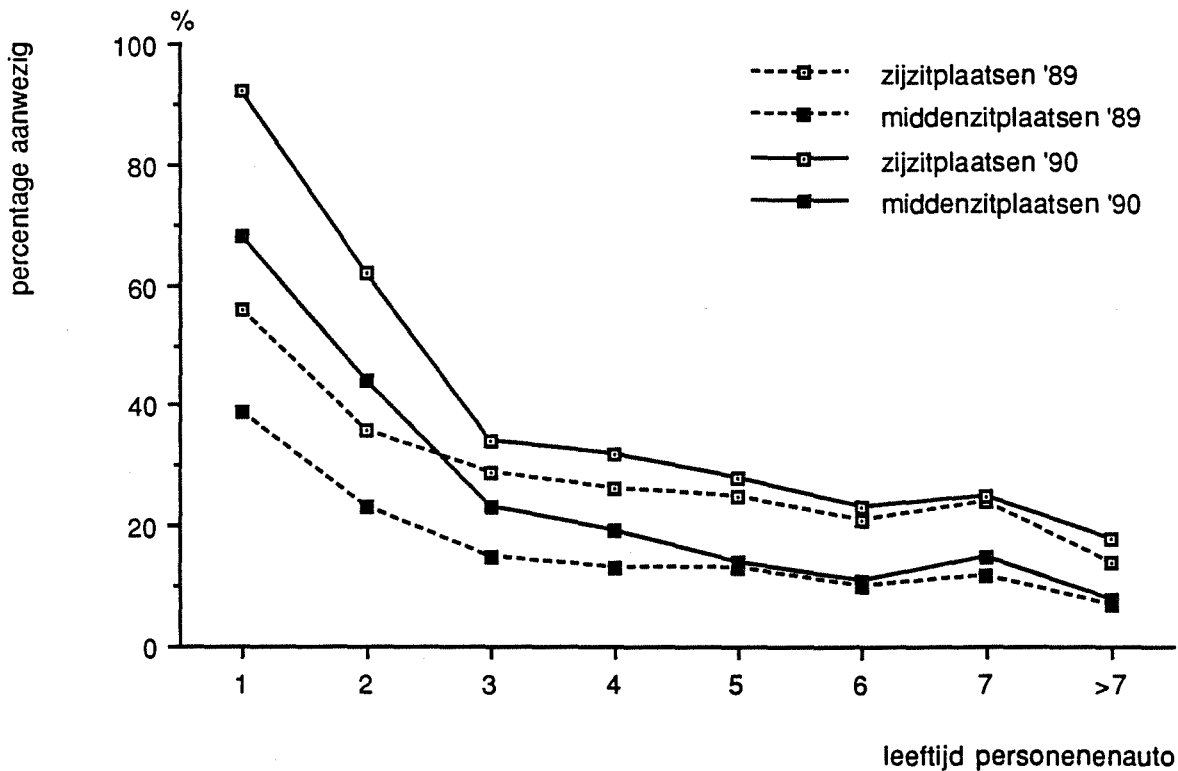
Naast het uitvallen van de meetplaats Goes heeft de toename van het aantal beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen invloed gehad op de afname van het aantal waargenomen voertuigen van 7122 in 1989 tot 5712 in 1990.

Ook het feit dat nu de leeftijd van bestuurder en passagiers is gevraagd in plaats van geschat zoals in voorgaande jaren, is van invloed geweest op deze afname.

Bij de steekproefuitkomsten behoren marges welke bepalen tussen welke waarden de gevonden percentages met een gekozen nauwkeurigheid, meestal 95%, liggen. Met behulp van Bijlage 6 kunnen deze marges worden bepaald.

4.2. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar leeftijd voertuig

De aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen blijkt in 1990 vergeleken met 1989 sterk te zijn toegenomen; op de zijzitplaatsen van ca. 28% in 1989 naar 37% in 1990, op de middenplaats van resp. 16% naar 23%. Voor nieuwe auto's is de aanwezigheid van autogordels sinds 1 januari 1990 verplicht en daarom is de toename tot ca. 93% bij auto's jonger dan 1 jaar niet verwonderlijk. Maar ook bij de auto's van 2 jaar oud is de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de zijzitplaatsen fors toegenomen, van ca. 37% in 1989 tot 61% in 1990. Hierbij moet wel worden bedacht dat in 1989 de auto's van één jaar oud in 1990 de auto's zijn van

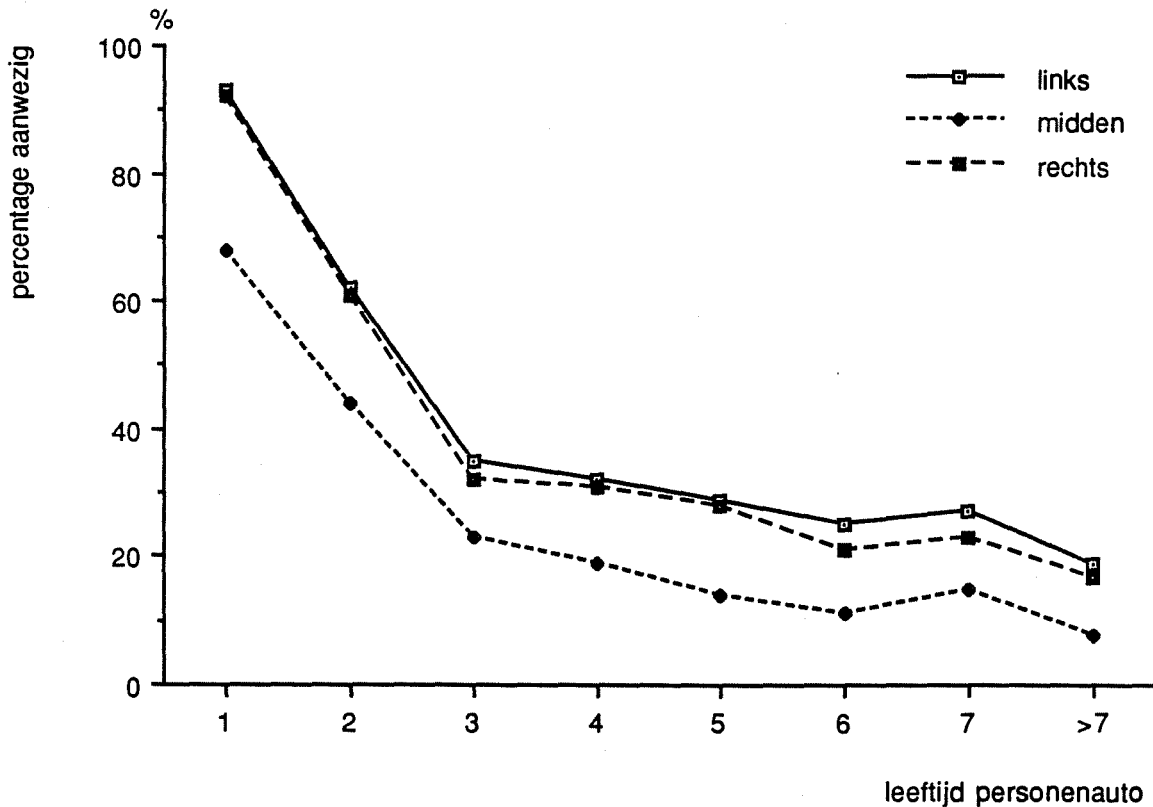
Grafiek 1. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen naar leeftijd personenauto in de jaren 1989 en 1990.

twee jaar oud en als zodanig moeten we dan de daarbij behorende percentages van resp. 56% en 61% met elkaar vergelijken. Ook dan valt een toename te constateren, maar minder spectaculair dan bij de eerste vergelijking. Op de middenzitplaats is de toename bij tweejarige auto's minder sterk, van 23% naar 44%; en vergelijken we ook hier in 1989 één jaar oude auto's met twee jaar oude auto's uit 1990 dan geldt een stijging van 39% naar 44%. Bij de auto's van 3 en 4 jaar oud valt een toename van zo'n 6 percentagepunten waar te nemen.

In Grafiek 1 is dit onderscheid in aanwezigheid naar leeftijd van het voertuig en naar jaar weergegeven.

Het percentage aanwezige beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen is bij nieuwe auto's duidelijk groter dan bij oudere auto's.

Tussen de linker- en rechterzitplaats is er geen wezenlijk verschil. Bij 93% van de auto's van maximaal 1 jaar oud is een beveiligingsmiddel aanwezig, terwijl dit bij slechts 18% van de auto's van 8 jaar of ouder het geval is. De beveiligingsmiddelen bevinden zich duidelijk minder op de

Grafiek 2. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen naar leeftijd personenauto in 1990.

middenzitplaats dan op de zijzitplaatsen. Uiteraard heeft niet elke personenauto de ruimte en mogelijkheid voor een derde zitplaats en ook het aantal passagiers dat maximaal wordt meegenomen kan daarop van invloed zijn. De ontwikkeling van de aanwezigheid van een beveiligingsmiddel op de middenzitplaats loopt van 8% bij auto's van 8 jaar of ouder tot 68% bij de auto's van 1 jaar oud.

In Grafiek 2 is dit onderscheid in aanwezigheid naar leeftijd van het voertuig weergegeven, met daarbij tevens een onderverdeling naar de plaats op de achterbank. Een overzicht van de aanwezigheid van de beveiligingsmiddelen naar leeftijd van de auto en naar meetplaats binnen of buiten de bebouwde kom is gegeven in Tabel 1.

De meetplaatsen buiten en binnen de bebouwde kom geven een vrij overeenkomend beeld te zien. Los van de leeftijd van de auto blijkt dat in totaal beveiligingsmiddelen op wegen buiten de bebouwde kom ca. 4 percentagepunten meer voorkomen dan op wegen binnen de bebouwde kom. Dit kan vermoedelijk worden toegeschreven aan het feit dat er binnen de bebouwde kom in verhouding meer oudere personenauto's rijden dan buiten de bebouwde kom.

4.3. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type beveiligingsmiddel

In tegenstelling tot de voorzitplaatsen, waar praktisch alleen nog driepuntsgordels worden aangetroffen, valt op de achterzitplaatsen nog duidelijk een verscheidenheid in type gordel waar te nemen (zie Tabel 2). In 1990 was op de zijzitplaatsen 81% een driepuntsgordel, in 1989 was dit nog 74%.

Op de middenzitplaats is slechts 2% een driepuntsgordel. Het aandeel van de heupgordel is daar 92%, tegen 85% in 1989. Bedroeg het aandeel van de heupgordel op de zijzitplaatsen in 1989 nog 18 à 19%, in 1990 is dat aandeel gezakt naar nog slechts 12%.

In dit onderzoek is ook de aanwezigheid en het gebruik van kinderzitjes meegenomen. Bij het waarnemen is alleen geregistreerd of een kinderzitje aanwezig was, niet genoteerd is het type gordel waarmee het kinderzitje in de auto is bevestigd. Het aandeel van de kinderzitjes in het totale aantal aanwezige beveiligingsmiddelen bedraagt ca. 5%, tegen ca. 8% in 1989. Een daling die vooral kan worden toegeschreven aan de verplichtstelling van de aanwezigheid van autogordels.

4.4. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar leeftijd passagier en type beveiligingsmiddel

Een overzicht van de aantallen passagiers op de achterzitplaatsen naar leeftijd passagier in relatie met het type beveiligingsmiddel is gegeven in Tabel 3.

De jongste leeftijdsklasse, kinderen tot 5 jaar, heeft het hoogste gebruikspercentage van een beveiligingsmiddel. Bij aanwezigheid van een beveiligingsmiddel ligt dit op 72%, hetgeen een zeer sterke daling betekent ten opzichte van 1989, toen een beschikbaar beveiligingsmiddel nog in 90% van de gevallen ook werd gebruikt. Van het totale aantal kinderen jonger dan 5 jaar op de achterbank gebruikt 51% een beveiligingsmiddel, in 1989 was dat nog 77%.

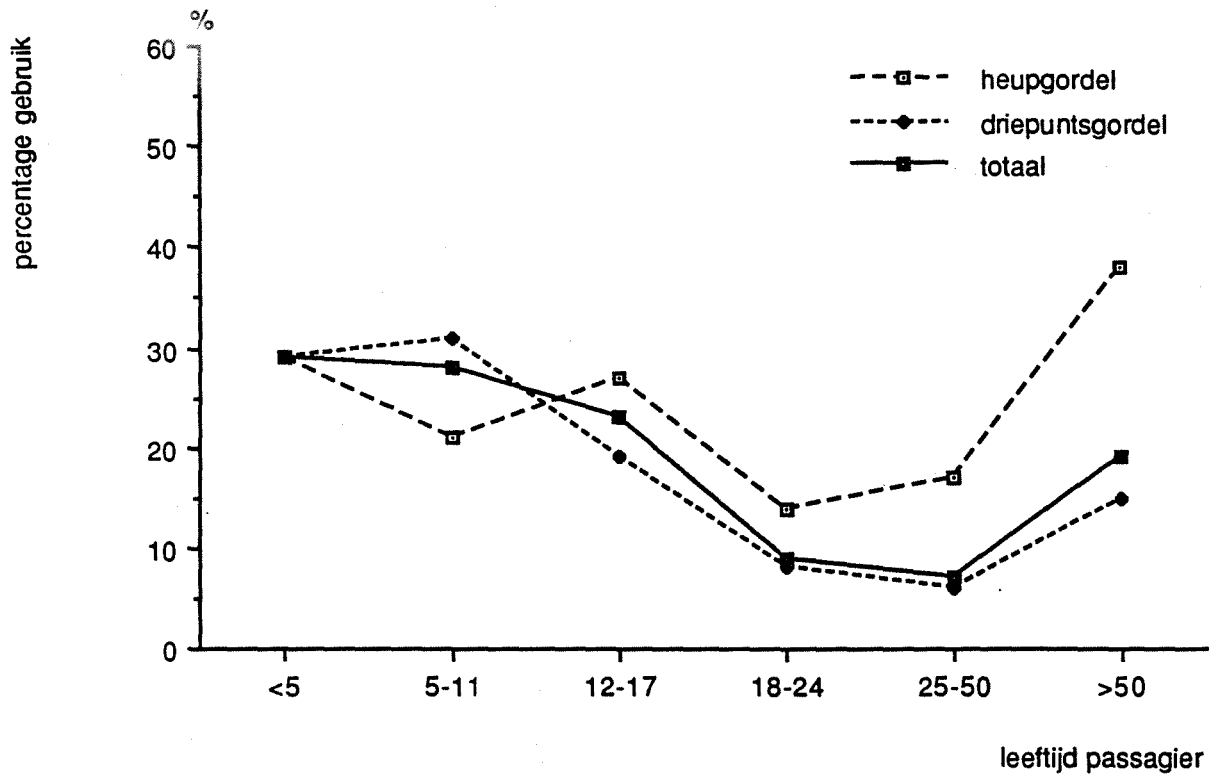
Als een kinderzitje aanwezig is, is dit bij kinderen onder de 5 jaar in 93% van de gevallen in gebruik en dat verschilt nauwelijks met 1989 (95%). Het gebruik van een heup- of driepuntsgordel is in deze leeftijdsklasse duidelijk geringer, beide ca. 29% ($\pm 15\%$). In 1989 bedroegen de gebruikspercentages voor beide typen resp. 50% ($\pm 40\%$) en 22% (20%). Bij deze

laatste percentages is op te merken dat het daar om betrekkelijk kleine aantallen gaat en dat er dientengevolge sprake is van grote marges.

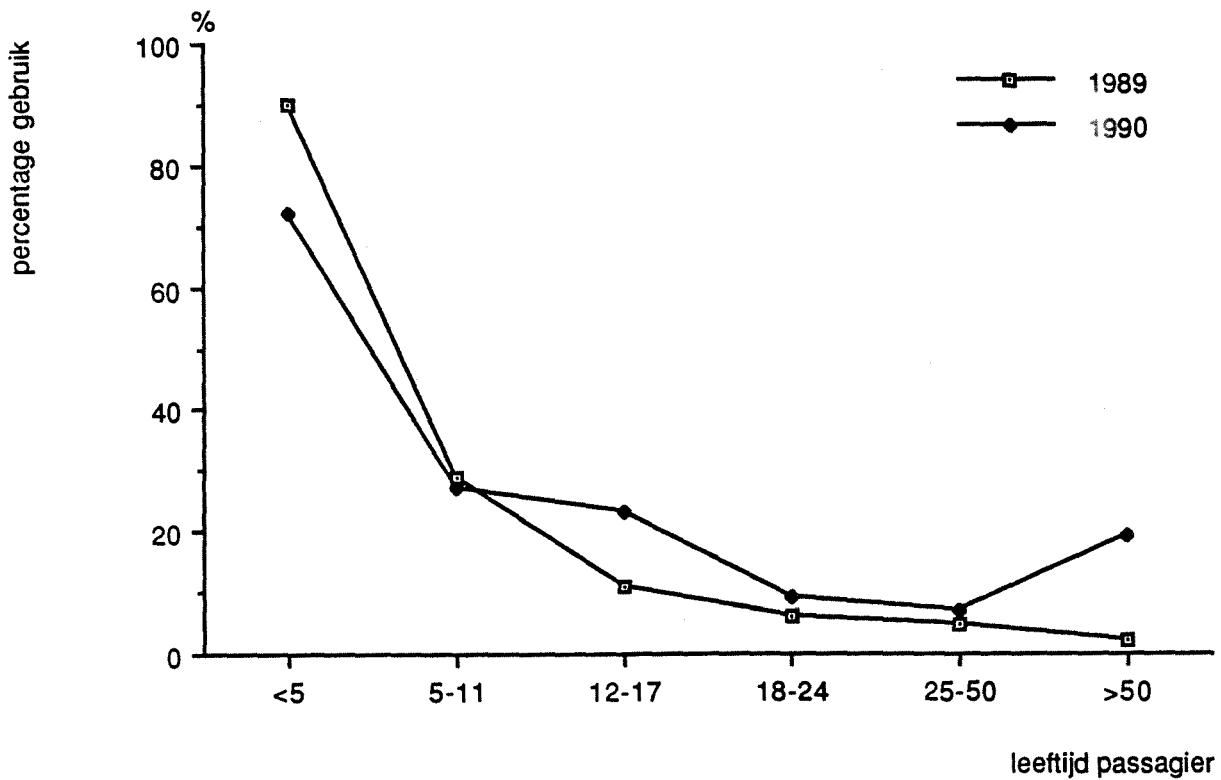
Bij de leeftijdklasse van 5 tot 12 jaar treffen we een geheel ander beeld aan, het kinderzitje speelt hier nog nauwelijks een rol, van de vier kinderen in deze klasse waarvoor een kinderzitje aanwezig was gebruikten twee het zitje. De heupgordel wordt in deze leeftijdklasse in min of meer gelijke mate gedragen als de driepuntsgordel, resp. 21% ($\pm 11\%$) en 31% ($\pm 9\%$). De percentages van 1989 met resp. 33% ($\pm 11\%$) en 24% ($\pm 8\%$) lijken hier nogal van af te wijken; er moet echter rekening worden gehouden met de bijbehorende marges, op grond van de (beperkte) aantallen waarop deze percentages betrekking hebben zijn de marges vrij groot. Om dit duidelijk aan te geven zijn bij de percentages steeds de marges, welke overigens ook zijn af te leiden uit Bijlage 6, tussen haakjes vermeld. Een aanwezige autogordel werd in totaal door 27% ($\pm 7\%$) van de kinderen van 5 tot 12 jaar gebruikt; van alle op de achterbank aangetroffen passagiers binnen deze leeftijdklasse gebruikte 11% ($\pm 3\%$) de gordel. In vergelijking tot 1989 is binnen deze leeftijdgroep geen verandering opgetreden.

Grafiek 3 geeft een overzicht van het autogordelgebruik in 1990 naar leeftijd van de passagier en het type gordel. De kinderzitjes zijn hierin niet opgenomen. Uit deze grafiek blijkt dat het autogordelgebruik op de achterzitplaatsen minder is naarmate de passagier ouder is. In de leeftijdklasse van 12 tot 18 jaar vinden we bij aanwezigheid van een autogordel nog een gebruik van 23% ($\pm 11\%$), terwijl dit terugloopt tot 7% ($\pm 5\%$) bij de leeftijdklasse van 25-50 jaar. De groep 50 jaar en ouder lijkt met 19% ($\pm 12\%$) hier bovenuit te komen, maar ook hier gaat het weer om betrekkelijk kleine aantallen. Leek er in 1989 nog een verschil in gebruik te zijn tussen heup- en driepuntsgordels, resp. 26% en 12%, in 1990 liggen deze percentages met resp. 24% ($\pm 8\%$) en 18% ($\pm 5\%$) nagenoeg gelijk. Gerelateerd aan de aanwezigheid van een beveiligingsmiddel ligt het gebruik in 1990 op 36% tegen 38% in 1989. Het gebruik van een beveiligingsmiddel gerelateerd aan het totale aantal passagiers bedraagt 14% en is daarmee nauwelijks veranderd ten opzichte van 1989 (13%). Grafiek 4 toont het gebruik van een beveiligingsmiddel in de jaren 1989 en 1990.

Samengevat: Als er een kinderzitje aanwezig is dan wordt dit door nagenoeg alle kinderen jonger dan 5 jaar gebruikt. Naast veiligheidsover-

Grafiek 3. Gebruik autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen naar leeftijd passagier en type gordel in 1990.

Grafiek 4. Gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen naar leeftijd passagier in 1989 en 1990.

wegingen kunnen ook gemakzucht of noodzaak het motief tot gebruik vormen. Deze kinderen worden niet altijd in een kinderzitje vervoerd. Dit onderzoek laat zien dat voor één op de twee kinderen niet van enigerlei vorm van beveiligingsmiddel gebruik gemaakt wordt als ze op de achterbank zitten (in 1989 was dit één op de vier kinderen). Voor kinderen van 5 tot 12 jaar is de conclusie dat als er een beveiligingsmiddel aanwezig is deze door 27% gebruikt wordt. Dit onderzoek geeft aan dat één op de tien kinderen in deze leeftijdsgroep een beveiligingsmiddel gebruikt; ten opzichte van 1989 is dit onveranderd gebleven.

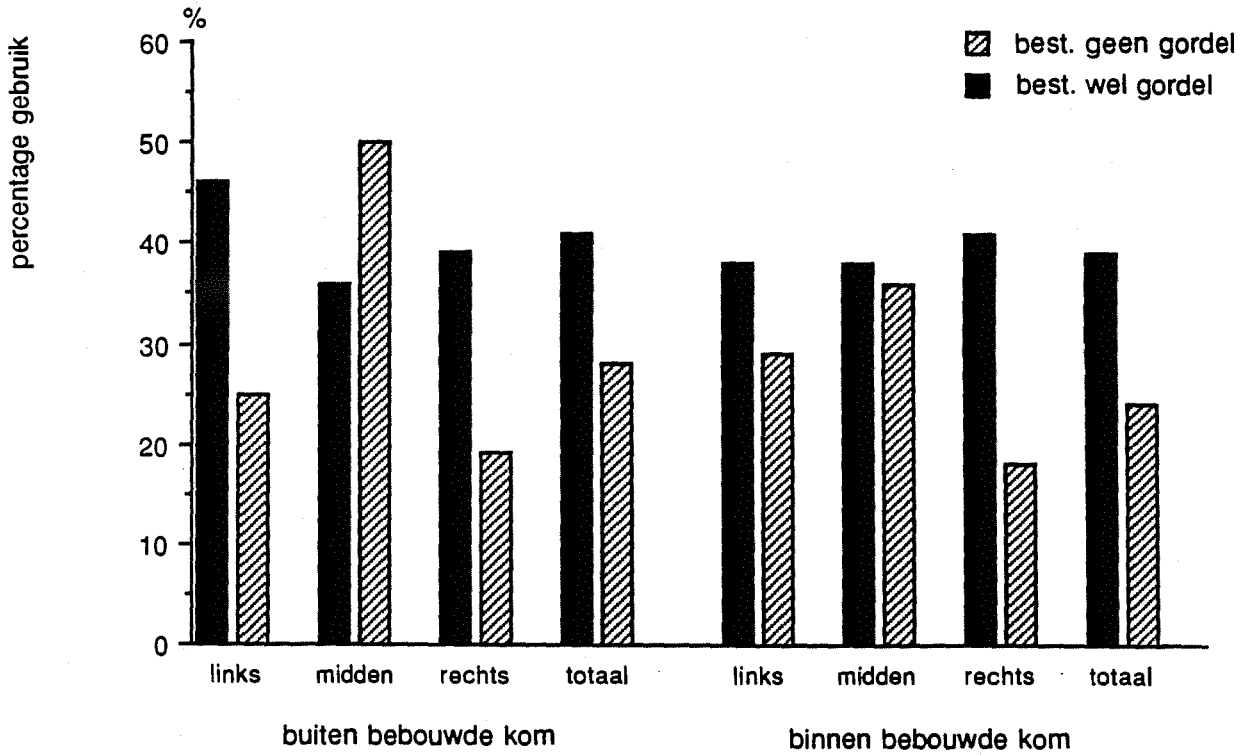
Voor personen ouder dan 18 jaar geldt dat ruwweg 10% een op de achterbank aanwezige gordel gebruikt. Op het totale aantal passagiers van 18 jaar of ouder is dit minder dan 4%.

4.5. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten en binnen de bebouwde kom naar leeftijd achterpassagier en in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder

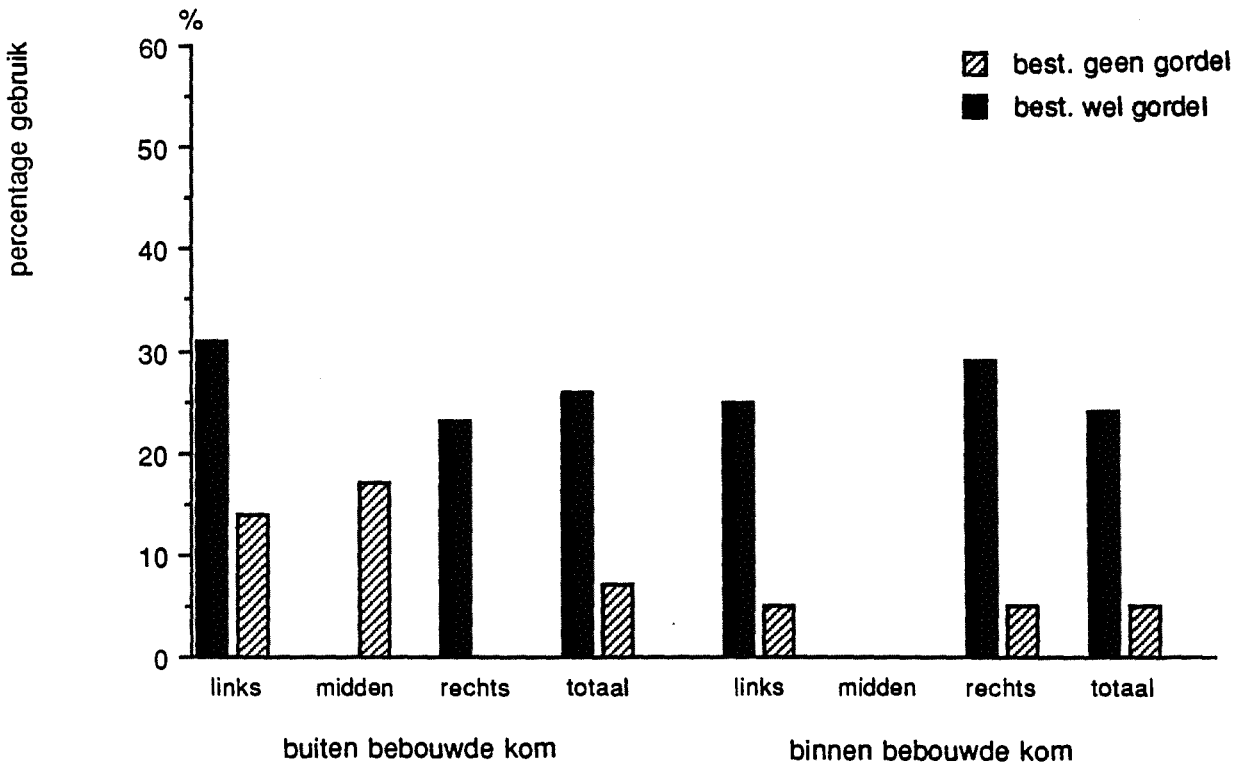
Zowel bij meetplaatsen buiten als binnen de bebouwde kom blijkt het gordelgebruik van de bestuurder van invloed te zijn op het gebruik van een beveiligingsmiddel door de achterpassagiers (zie Tabel 4.1 en Grafiek 5A). Onafhankelijk van de meetplaats binnen of buiten de bebouwde kom blijkt bij bestuurders die de autogordel dragen het percentage gebruik van beveiligingsmiddelen door de achterpassagiers hoger dan bij bestuurders die geen autogordel gebruiken, resp. 40% tegen 25%. Naar plaats op de achterbank bezien blijkt tussen de zijzitplaatsen nauwelijks verschil; op de middenzitplaats lijkt er echter geen afhankelijkheid van het gedrag van de bestuurder in het gebruik van een aanwezig beveiligingsmiddel.

Als de kinderzitjes niet worden meegeteld (zie Tabel 4.2 en Grafiek 5B) blijkt dat als de autogordel niet door de bestuurder wordt gebruikt ook de passagier bijna geen gebruik maakt van de gordel. Van de 105 passagiers die een gordel ter beschikking hadden, maar waar de bestuurder de gordel niet gebruikte, maakte slechts 6% ($\pm 4\%$) van de passagiers gebruik van de gordel, daarentegen droeg 25% ($\pm 5\%$) van de passagiers wel de gordel als ook de bestuurder de gordel gebruikte.

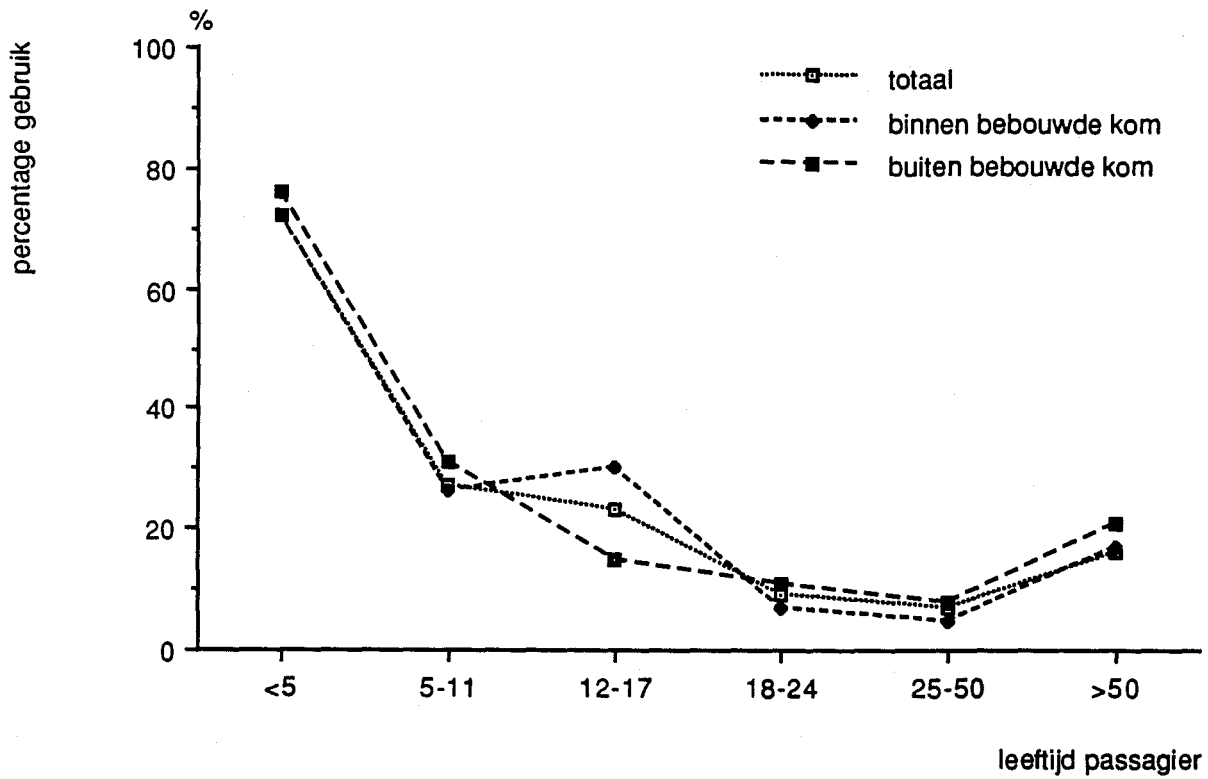
In de Tabellen 5.1 en 5.2 en in Grafiek 6 is een onderverdeling gegeven naar de leeftijd van de passagiers naar positie op de achterbank zowel

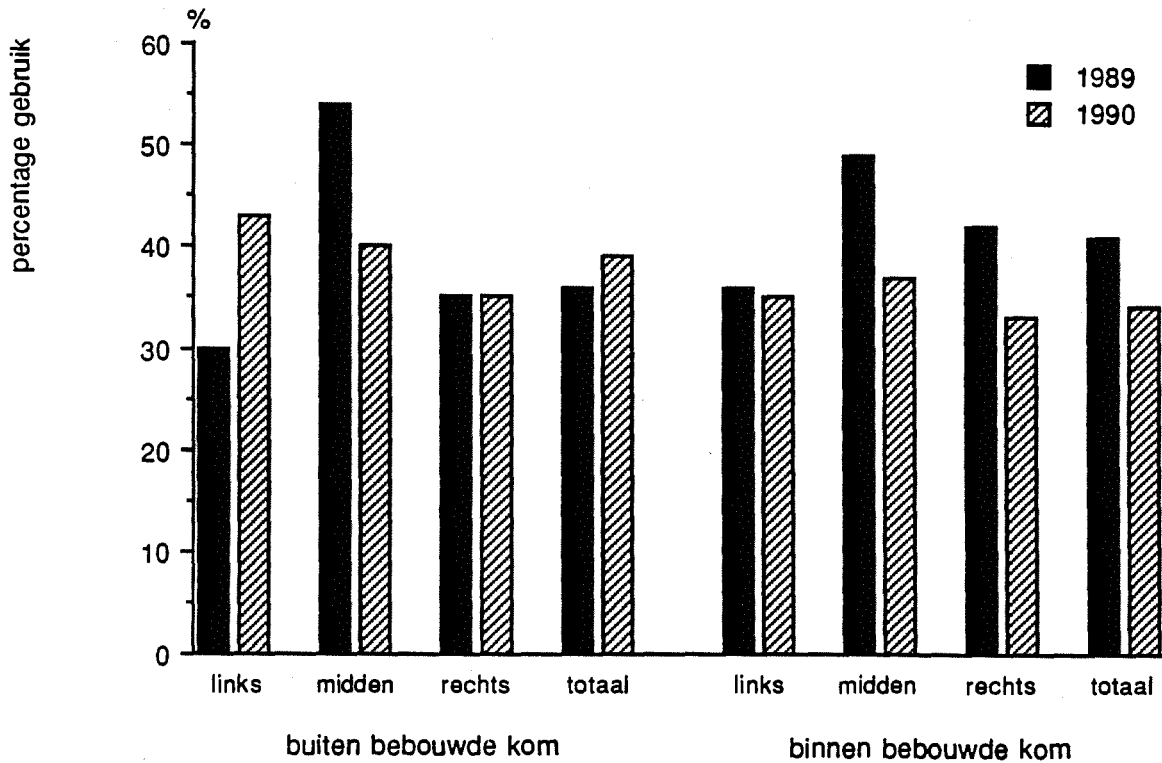
Grafiek 5A. Gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen buiten en binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder.

Grafiek 5B. Gebruik autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen buiten en binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder.

Grafiek 6. Gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen naar leeftijd passagier en meetplaats binnen of buiten de bebouwde kom in 1990.

Grafiek 7. Gebruik beveiligingsmiddelen binnen en buiten de bebouwde kom in de jaren 1989 en 1990.

voor wegen buiten als binnen de bebouwde kom. Per leeftijdsgroep zijn er geen grote verschillen in gebruik en de aanwezige verschillen lijken voornamelijk terug te voeren op de kleine absolute aantallen.

Bij meetplaatsen binnen de bebouwde kom blijkt het totale gebruik van beveiligingsmiddelen te zijn gedaald van 41% in 1989 naar 34% in 1990, bij meetplaatsen buiten de bebouwde kom valt daarentegen een lichte stijging te constateren van 36% in 1989 naar 39% in 1990 (zie ook Grafiek 7).

Het gebruikpercentage van beveiligingsmiddelen gerelateerd aan het totale aantal passagiers is binnen de bebouwde kom ten opzichte van 1989 niet veranderd (ca. 13%), buiten de bebouwde kom was het in 1989 13% en in 1990 17%. Dit verschil is echter niet voldoende om te kunnen spreken van een duidelijke toename van het gebruik van beveiligingsmiddelen buiten de bebouwde kom.

4.6. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon

In Tabel 6.1a en Tabel 6.1b zijn de resultaten opgenomen van de aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op autosnelwegen, niet-autosnelwegen, wegen met gemengd verkeer en wegen met lokaal verkeer, onderscheiden naar vijf geografische gebieden in Nederland (rayons) (zie Bijlage 2). In het totaal was in 1990 op 40% van achterzitplaatsen een beveiligingsmiddel aanwezig. Onderverdeeld naar type weg constateren we dat op autosnelwegen, gemiddeld over de rayons, in 1990 op 47% ($\pm 2\%$) van de achterbankzitplaatsen een beveiligingsmiddel aanwezig is, tegen 41% ($\pm 2\%$) in 1989. Dit aanwezigheidspercentage is hoger dan dat op de niet-autosnelwegen (38%) en de wegen met gemengd verkeer (40%). Ook op deze twee wegtypen is ten opzichte van 1989 sprake van toename van aanwezige beveiligingsmiddelen en ook hier bedraagt deze ongeveer 7 percentagepunten. Op wegen met lokaal verkeer is het aanwezigheidspercentage het laagst (35%), maar ook hier constateren we een toename van 7 percentagepunten vergeleken met 1989.

Het gebruik van beveiligingsmiddelen houdt echter geen gelijke tred met de aanwezigheid ervan. Op de niet-autosnelwegen en wegen met gemengd verkeer wordt het hoogste percentage gebruik van aanwezige beveiligingsmiddelen gemeten (41%), terwijl dit op de autosnelwegen 37% bedraagt. Op wegen met lokaal verkeer gebruikt 26% van de passagiers die de beschikking hebben over een beveiligingsmiddel dit ook.

Als we deze percentages vergelijken met die van 1989 dan valt te constateren dat op autosnelwegen in relatie tot de aanwezigheid een toename heeft plaatsgevonden in het gebruik van beveiligingsmiddelen van 11 percentagepunten. Op de niet-autosnelwegen daarentegen is in relatie tot de aanwezigheid sprake van een afname in het gebruik van 5 percentagepunten; bij wegen met gemengd verkeer weer van een toename van 9 percentagepunten; op wegen met lokaal verkeer is de afname in het gebruik ten opzichte van 1989 ca. 10 percentagepunten.

Bij vergelijking van de aanwezigheidspercentages van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen over de rayons toont dat met name rayon Zuid-Oost met 49% ($\pm 7\%$) duidelijk boven het gemiddelde uitkomt en daarmee van de laagste plaats in 1989 (27%) is opgeklommen naar de hoogste plaats in 1990. Net als bij type weg blijkt ook naar rayon het gebruik van beveiligingsmiddelen geen gelijke tred te houden met de aanwezigheid ervan. Rayon Zuid-West blijkt hier met de laagste aanwezigheid (35%) het hoogste gebruik te noteren, namelijk 47% ($\pm 10\%$); nagenoeg hetzelfde niveau als rayon Midden-West. Bij de overige rayons ligt het gebruik bij aanwezigheid op rond 29% ($\pm 9\%$).

Bij een verdere onderverdeling van de rayons naar type weg lijken er grote verschillen te bestaan tussen de rayons, maar gegeven de kleine aantallen is het de vraag of hier sprake is van werkelijke verschillen.

In Tabel 6.2a en Tabel 6.2b zijn dezelfde onderverdelingen gemaakt als in Tabel 6.1a en Tabel 6.1b met dien verstande dat nu de aanwezigheid en het gebruik van kinderzitjes niet is meegenomen.

De Tabellen 6.3a t/m 6.6b geven voor de onderscheiden wegtypen per rayon nog een onderverdeling naar de verschillende zitplaatsen op de achterbank. De celvulling die ontstaat als gevolg van deze opsplitsing blijkt over het geheel genomen van zodanige geringe omvang dat van verdere interpretatie van deze tabellen wordt afgezien.

4.7. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom naar rayon per meetplaats

Tabel 7.1a en 7.1b tonen per meetplaats het aantal geregistreerde personenauto's en de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzit-

plaatsen. Per meetplaats treedt geen verschil op tussen de linker- en de rechterzitplaats voor wat betreft de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen; het maximale verschil bedraagt slechts 2 percentagepunten.

Op alle meetplaatsen blijken op de middenzitplaats duidelijk minder beveiligingsmiddelen aanwezig te zijn dan op de zijzitplaatsen.

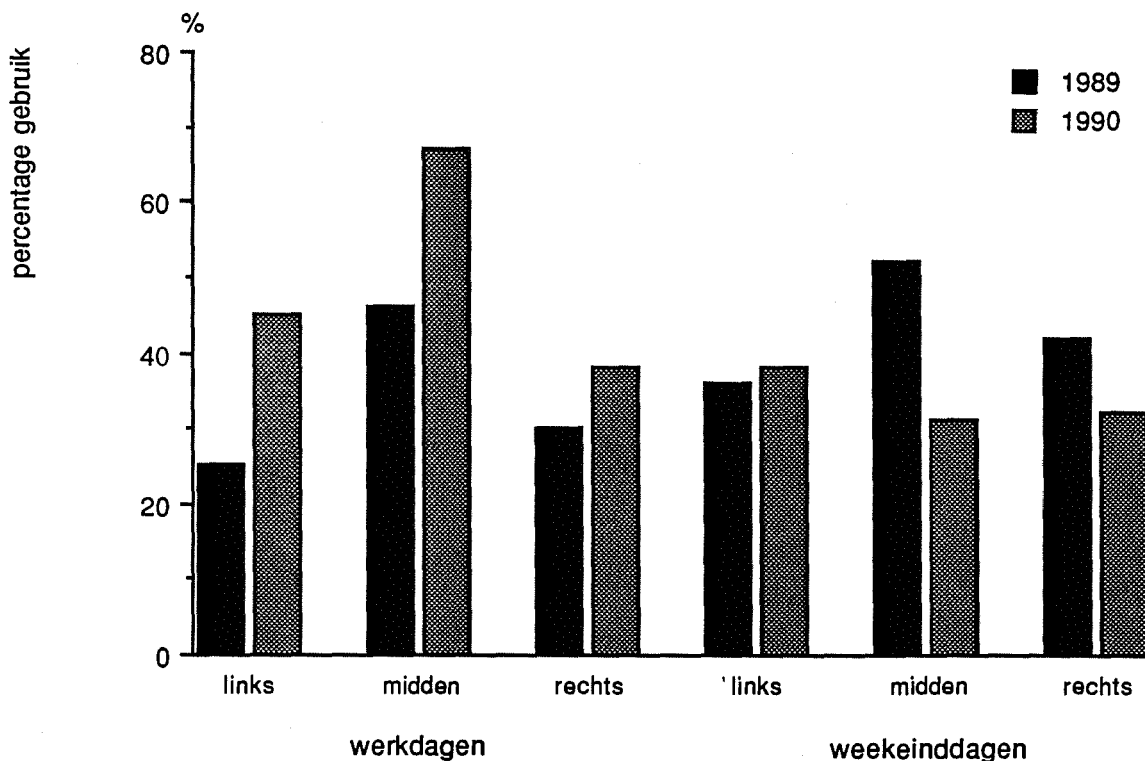
Tussen de meetplaatsen onderling zijn grote verschillen in aanwezigheid te constateren. Beschouwen we vooralsnog alleen de zijzitplaatsen dan blijkt buiten de bebouwde kom bij de meetplaatsen Goor, Breda (A16), Eindhoven (A58) en Zeist (A12) de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen achterin met ca. 44% het grootst. De percentages bij deze plaatsen zijn ten opzichte van 1989 met ruim 10 percentagepunten toegenomen; met uitzondering van Breda (A16), waar ten opzichte van 1989 (27%) bijna een verdubbeling van het percentage heeft plaatsgevonden. Bij Hoofddorp, in 1989 nog op de eerste plaats voor wat de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen betreft, is het percentage onveranderd gebleven, 38%. De Kooy, Venray en Leidschendam scoren in dit opzicht met ca. 30% laag.

Binnen de bebouwde kom scoren Eindhoven, Amsterdam en Haarlem erg hoog, ca. 43%, gevolgd door Groningen en Breda met een aanwezigheid van 36%. De laagste aanwezigheid wordt aangetroffen in Middelburg en Den Haag, ca. 27%. De toename van de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen blijkt niet gelijk verdeeld over de verschillende meetplaatsen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom treden grote verschillen op, van 0 tot 19 percentagepunten. Ook binnen de rayons treedt tussen de diverse plaatsen verschil op in de toename van de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen.

Tabel 7.2a en Tabel 7.2b geven een overzicht van het aantal passagiers per meetplaats dat wel of geen beschikking had over een beveiligingsmiddel en het gebruik. De resultaten laten grote verschillen zien tussen de meetplaatsen. Omdat de absolute aantallen van een zodanig geringe omvang zijn wordt van verdere interpretatie afgezien.

4.8. Aanwezigheid en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op werkdagen en weekeinddagen naar tijdstip van de dag

Op de werkdagen vinden we een groter gebruikpercentage van beveiligingsmiddelen door de passagiers op de achterbanken dan op de weekeinddagen (Tabellen 8.1a t/m 8.2b en Grafiek 8). Op de werkdagen ligt het gebruik-

Grafiek 8. Gebruik bij aanwezigheid beveiligingsmiddelen naar type dag in de jaren 1989 en 1990.

percentage op de zijzitplaatsen rond de 41% (links 45% en rechts 38%), terwijl het op de weekeinddagen op de zijzitplaatsen rond de 35% bedraagt (links 38% en rechts 32%). In 1989 bleek echter het omgekeerde, op werkdagen een geringer gebruik dan op de weekeinddagen. Mogelijk kan dit worden veroorzaakt door het verschil in dag van de week; in 1990 is op een maandag en dinsdag gemeten, terwijl dit in 1989 op een donderdag en vrijdag heeft plaatsgevonden.

Op de middenzitplaatsen is het percentage gebruik bij aanwezigheid op weekeinddagen gedaald van 52% in 1989 naar 31% in 1990. Deze daling in het gebruik op de middenzitplaatsen in het weekeinde kan niet worden verklaard door de toename van de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen; het percentage gebruik in relatie tot het totale aantal passagiers is gedaald van 20% in 1989 naar 11% in 1990. Op werkdagen zitten erg weinig passagiers op de middenzitplaats en aan de geconstateerde toename van 46% in 1989 naar 67% in 1990 kan dan ook niet al te veel waarde worden toegekend.

Een verdere onderverdeling naar tijdstip van de dag op de werkdagen geeft te lage absolute aantallen voor verdere interpretatie. Op de weekeinddagen blijkt het tijdstip van de dag nauwelijks enige invloed uit te oefenen.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op 39% ($\pm 2\%$) van de achterzitplaatsen van personenauto's was bij meetplaatsen buiten de bebouwde kom op de zijzitplaatsen een beveiligingsmiddel aanwezig, en op 26% ($\pm 2\%$) van de middenzitplaatsen. Op meetplaatsen binnen de bebouwde kom waren de percentages resp. 35% van de zijzitplaatsen en 21% van de middenzitplaatsen. In vergelijking met 1989 betekent dat voor buiten de bebouwde kom een toename van ca. 10 percentagepunten; binnen de bebouwde kom een toename van ca. 8 percentagepunten. De aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen bij personenauto's is sterk afhankelijk van de leeftijd van de auto. Bij auto's van 1 jaar oud wordt nu bij meer dan 90% een gordel of zitje aangetroffen, bij auto's van 2 jaar oud is dat ruim 60% en bij auto's van 8 jaar of ouder is dit nog slechts 18%.

Komen op de voorzitplaatsen praktisch alleen maar driepuntsgordels voor, op de achterzitplaatsen valt wel verschil in type beveiligingsmiddel waar te nemen. Op de linker- en rechterachterzitplaats is het hoofdzakelijk een driepuntsgordel, ruim 80%, op de middenachterzitplaats is het de heupgordel met 90%.

Het gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen (van heupgordels 24%, van driepuntsgordels 18% en van kinderzitjes 92%) blijkt sterk samen te hangen met de leeftijd van de passagiers. Bij kinderen tot 5 jaar was in 1990 het gebruik 72% ($\pm 6\%$), in 1989 was dit nog 90% ($\pm 4\%$). Het kinderzitje neemt dus wel steeds de belangrijkste plaats in. Bij de jongeren van 5 tot 12 jaar is het gebruik al sterk gedaald naar 27% ($\pm 7\%$) en bij de groep van 12 tot 18 jaar is dat 23% ($\pm 11\%$); het (gordel)gebruik op de achterzitplaatsen van de volwassenen nog geen 10%.

Of een bestuurder zijn autogordel gebruikt blijkt van invloed te zijn op het gebruik van een beveiligingsmiddel van de passagier op de achterbank. Draagt de bestuurder de autogordel, dan gebruikt 40% ($\pm 5\%$) van de passagiers een beveiligingsmiddel; draagt de bestuurder geen autogordel dan ligt het gebruikpercentage bij de passagiers op 25% ($\pm 7\%$). Deze invloed van de bestuurder op het gedrag van de passagier blijkt op meetplaatsen binnen de bebouwde kom iets groter te zijn dan buiten de bebouwde kom. Worden kinderzitjes buiten beschouwing gelaten dan blijkt dat als een bestuurder geen autogordel draagt, slechts 6% van de achterpassagiers een

autogordel gebruikt, als een bestuurder wel zijn gordel gebruikt is het gordelgebruik van achterpassagiers 25% (\pm 5%).

Hoewel het verschil in gebruikspercentage tussen meetplaatsen buiten en binnen de bebouwde kom, 39% versus 34%, op afhankelijkheid lijkt te wijzen, blijkt niet dit de grootste invloedsfactor te zijn, maar het type weg. Onderscheiden naar type weg is het gebruik van beveiligingsmiddelen op achterzitplaatsen op autosnelwegen van 26% in 1989 gestegen tot 37% in 1990, op de niet-autosnelwegen is het gebruik van 46% in 1989 afgenomen naar 41% in 1990 en op wegen met lokaal verkeer afgenomen van 36% in 1989 naar 26% in 1990.

Tussen de rayons bestaan verschillen in het gebruik van beveiligingsmiddelen; hierbij vallen twee groepen te onderscheiden, de rayons Zuid-West en Midden-West met een gebruikspercentage van ca. 47% (\pm 10%), beide zijn ten opzichte van 1989 iets toegenomen, en de overige rayons met een gebruikspercentage van rond 29% (\pm 9%), waarbij bijvoorbeeld in rayon Oost het gebruikspercentage in 1989 nog 37% bedroeg.

Tussen de meetplaatsen bestaan grote onderlinge verschillen, niet zo zeer naar de aanwezigheid als wel naar het gebruik van beveiligingsmiddelen achterin. Vergelijking tussen de meetplaatsen is niet mogelijk op grond van de kleine aantallen die resteren bij deze opdeling. Werk- en weekeinddagen blijken van elkaar af te wijken, op weekeinddagen is het gebruikspercentage kleiner dan op de werkdagen.

Gezien de beperkte aanwezigheid en het beperkte gebruik van beveiligingsmiddelen door achterpassagiers en de grote verschillen per meetplaats blijken gedetailleerde uitspraken met de huidige steekproefomvang bijna niet mogelijk. Om dit bezwaar te ondervangen is het wel nodig op enigerlei wijze de steekproefomvang te vergroten. Verder is het interessant na te gaan waarom de draagpercentages achterin zo laag zijn. Nader onderzoek wordt hiernaar aanbevolen.

Uit de resultaten blijkt dat vooral de volwassenen op de achterzitplaatsen de gordel niet of nauwelijks gebruiken, terwijl dit bij de jongeren wel wat beter is, maar relatief laag blijft. Een feit is dat als kinderzitjes aanwezig zijn, deze nagenoeg altijd gebruikt worden.

Het ingezette overheidsbeleid (aanwezigheid verplicht voor nieuwe auto's

per 1 januari 1990) zal er pas op langere termijn (ca. 10 jaar) toe leiden dat in alle auto's gordels op de achterbanken aanwezig zijn. De resultaten uit dit onderzoek tonen overduidelijk aan dat verplichte aanwezigheid van gordels niet automatisch leidt tot het dragen van gordels; het gebruik van een beveiligingsmiddel in relatie tot de aanwezigheid is gedaald van 38% in 1989 tot 36% in 1990; gerelateerd aan het totale aantal passagiers blijkt in 1990 14% van de passagiers een beveiligingsmiddel te gebruiken tegen 13% in 1989. Het huidige draagpercentage, met name van volwassenen, maakt duidelijk dat aanvullend beleid nodig is om echte winst te boeken met het dragen van gordels op achterzitplaatsen.

Zonder aanvullend beleid is niet te verwachten dat bij volledige aanwezigheid van gordels achterin dit percentage de 30% aanzienlijk zal overschrijden. Gelet op o.a. de ervaringen bij het dragen van gordels op voorbanken (de wettelijke draagplicht leidde daar tot 40% meer dragen, zie bijv. Wegman e.a., 1989) lijkt draagplicht achterin de enige mogelijkheid hier daadwerkelijk verandering in te brengen.

LITERATUUR

- Arnoldus, J.G.; Scholtens, H.P. & Minnen, J. van (1981). Meetmethoden autogordelgebruik; Verslag van een onderzoek naar een aantal meetmethoden om het gebruik van autogordels in personenauto's vast te stellen. R-81-11. SWOV, 1981.
- Arnoldus, J.G. & Varkevisser, G.A. (1984). Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1979 t/m 1983; Verslag van waarnemingen gedaan bij bestuurders (en voorpassagiers) van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom. R-84-13. SWOV, 1984.
- Hagenzieker, M.P. (1989). Evaluatie beloningsactie gordelgebruik in Friesland. R-89-20. SWOV, 1989.
- Varkevisser, G.A. & Arnoldus, J.G. (1989). Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1988; Tien jaar IMA-methode naar het gebruik van autogordels. Verslag van waarnemingen gedaan bij bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom. R-89-11. SWOV, 1989.
- Varkevisser, G.A. & Arnoldus, J.G. (1989). Autogordels op de achterbanken van personenauto's; Een proefonderzoek naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels op de achterbank. R-89-12. SWOV, 1989.
- Verhoef, P.J.G. & Wegman, ir. F.C.M. (1990). Autogordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen van personenauto's in 1989. R-90-25. SWOV, 1990.
- Verhoef, P.J.G. (1990). Aanwezigheid en gebruik van autogordels 1989. R-90-26. SWOV, 1990.
- Wegman, F.C.M.; Mathijssen, M.P.M. & Koornstra, M.J. (1989). Voor alle veiligheid; Bijdragen aan de bevordering van de verkeersveiligheid. SDU uitgeverij, 's-Gravenhage, 1989.

Voor een uitgebreide literatuurlijst wordt verwezen naar Verhoef (1990) (SWOV R-90-26).

TABELLEN 1 T/M 8

Tabel 1. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en ouderdom voertuig.

Tabel 2. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar plaats op de achterbank en type beveiligingsmiddel.

Tabel 3. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar leeftijd passagier en type beveiligingsmiddel (exclusief 6 gebruikte diagonaal gordels).

Tabel 4.1. Aanwezigheid passagiers en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder.

Tabel 4.2. Aanwezigheid passagiers en gebruik autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder.

Tabel 5.1a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Tabel 5.1b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Tabel 5.2a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Tabel 5.2b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Tabel 6.1a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon.

Tabel 6.1b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon.

Tabel 6.2a. Aanwezigheid en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon.

Tabel 6.2b. Percentage aanwezigheid en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon.

Tabel 6.3a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.3b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.4a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op niet-autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.4b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op niet-autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.5a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met gemengd verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.5b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met gemengd verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.6a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met lokaal verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 6.6b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met lokaal verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 7.1a. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom naar rayon, meetplaats en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 7.1b. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom naar rayon, meetplaats en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 7.2a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom bij aanwezigheid passagiers naar rayon en meetplaats.

Tabel 7.2b. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom bij aanwezigheid passagiers naar rayon en meetplaats.

Tabel 8.1a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op werkdagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 8.1b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op werkdagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 8.2a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op weekeinddagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

Tabel 8.2b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op weekeinddagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

	<u>Ouderdom voertuig</u>								Totaal
	1 jr	2 jr	3 jr	4 jr	5 jr	6 jr	7 jr	>8 jr	
<u>Buiten bebouwde kom</u>									
aantal voert. 1989	447	449	466	474	348	299	240	728	3451
aantal voert. 1990	321	423	313	299	282	244	174	638	2694
gord/vrt. links 1989	55%	36%	30%	28%	26%	16%	28%	16%	29%
gord/vrt. links 1990	93%	63%	36%	29%	25%	20%	22%	19%	39%
gord/vrt midden 1989	40%	24%	17%	14%	14%	8%	14%	9%	17%
gord/vrt midden 1990	69%	46%	27%	16%	16%	9%	16%	8%	26%
gord/vrt rechts 1989	56%	37%	30%	29%	27%	18%	30%	17%	30%
gord/vrt rechts 1990	92%	63%	35%	27%	26%	19%	22%	19%	38%
<u>Binnen bebouwde kom</u>									
aantal voert. 1989	363	445	436	452	323	313	263	1076	3671
aantal voert. 1990	275	364	274	333	347	237	221	967	3018
gord/vrt. links 1989	56%	36%	27%	25%	24%	24%	20%	13%	26%
gord/vrt. links 1990	92%	59%	28%	34%	29%	26%	28%	17%	35%
gord/vrt midden 1989	38%	22%	14%	12%	12%	12%	11%	6%	14%
gord/vrt midden 1990	65%	41%	19%	21%	13%	12%	14%	8%	21%
gord/vrt rechts 1989	55%	38%	27%	25%	23%	25%	23%	14%	26%
gord/vrt rechts 1990	93%	58%	28%	34%	30%	22%	24%	16%	34%
<u>Totaal</u>									
aantal voert. 1989	810	894	902	926	671	612	503	1804	7122
aantal voert. 1990	596	787	587	632	629	481	395	1605	5712
gord/vrt. links 1989	56%	36%	29%	26%	25%	20%	23%	14%	27%
gord/vrt. links 1990	93%	61%	32%	32%	27%	23%	26%	18%	37%
gord/vrt midden 1989	39%	23%	15%	13%	13%	10%	12%	7%	16%
gord/vrt midden 1990	68%	44%	23%	19%	14%	11%	15%	8%	23%
gord/vrt rechts 1989	56%	37%	29%	27%	25%	22%	26%	15%	28%
gord/vrt rechts 1990	92%	61%	32%	31%	28%	21%	23%	17%	36%

Tabel 1. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en ouderdom voertuig.

Plaats op achterbank	<u>Type beveiligingsmiddel</u>					Aantal voert.	Bev.middel aanwezig	
	diag.	heup	driep.	kinderz.	onb.			totaal
<u>Aantallen</u>								
links 1989	10	377	1449	110	15	1961	7122	28%
links 1990	43	258	1691	102	0	2094	5712	37%
midden 1989	1	975	49	100	18	1143	7122	16%
midden 1990	5	1220	22	79	0	1326	5712	23%
rechts 1989	10	362	1440	190	15	2017	7122	28%
rechts 1990	38	253	1659	105	0	2055	5712	36%
<u>Percentages</u>								
links 1989	1%	19%	74%	6%	1%	100%		
links 1990	2%	12%	81%	5%	0%	100%		
midden 1989	0%	85%	4%	9%	2%	100%		
midden 1990	0%	92%	2%	6%	0%	100%		
rechts 1989	0%	18%	71%	9%	1%	100%		
rechts 1990	2%	12%	81%	5%	0%	100%		

Tabel 2. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar plaats op de achterbank en type beveiligingsmiddel.

Type beveiligingsmiddel	Leeftijd passagiers op achterbank						Totaal
	<5	5-11	12-17	18-24	25-50	>50	
Heupgordel							
aanwezig 1989	6	76	18	11	15	5	131
aanwezig 1990	28	48	15	7	6	8	112
gebruik 1989	3	25	3	1	2	0	34
gebruik 1990	8	10	4	1	1	3	27
gebruik/aanwezig 1989	50%	33%	17%	9%	13%	0%	26%
gebruik/aanwezig 1990	29%	21%	27%	14%	17%	38%	24%
Driepuntsgordel							
aanwezig 1989	9	113	37	39	79	41	318
aanwezig 1990	24	91	26	48	85	34	308
gebruik 1989	2	27	3	2	3	1	38
gebruik 1990	7	28	5	4	5	5	54
gebruik/aanwezig 1989	22%	24%	8%	5%	4%	2%	12%
gebruik/aanwezig 1990	29%	31%	19%	8%	6%	15%	18%
Kinderzitje							
aanwezig 1989	172	9	1				182
aanwezig 1990	121	4					125
gebruik 1989	163	5	0				168
gebruik 1990	113	2					115
gebruik/aanwezig 1989	95%	56%	0%				92%
gebruik/aanwezig 1990	93%	50%					92%

geen gordel aanw. 1989	31	339	229	203	294	162	1258
geen gordel aanw. 1990	76	236	87	152	178	92	821
tot. passagiers 1989	218	537	285	253	388	208	1889
tot. passagiers 1990	249	379	128	207	269	134	1366
tot. gordel aanw. 1989	187	198	56	50	94	46	631
tot. gordel aanw. 1990	178	146	40	55	91	42	552
tot. gordel gebr. 1989	168	57	6	3	5	1	240
tot. gordel gebr. 1990	128	40	9	5	6	8	196
gebruik/totaal 1989	77%	11%	2%	1%	1%	0%	13%
gebruik/totaal 1990	51%	11%	7%	2%	2%	6%	14%
gebruik/aanwezig 1989	90%	29%	11%	6%	5%	2%	38%
gebruik/aanwezig 1990	72%	27%	23%	9%	7%	19%	36%

Tabel 3. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar leeftijd passagier en type beveiligingsmiddel (exclusief 6 gebruikte diagonaal gordels).

Gordelgebruik bestuurder	Passagiers op achterbank									Totaal gebruik		
	links gebruik			midden gebruik			rechts gebruik					
	N	n	%	N	n	%	N	n	%	N	n	%
<u>Buiten beb. kom</u>												
ja 1989	113	39	35%	39	22	56%	135	53	39%	287	114	40%
ja 1990	93	43	46%	33	12	36%	109	42	39%	235	97	41%
nee 1989	28	3	11%	9	4	44%	29	5	17%	66	12	18%
nee 1990	16	4	25%	12	6	50%	26	5	19%	54	15	28%
totaal 1989	141	42	30%	48	26	54%	164	58	35%	353	126	36%
totaal 1990	109	47	43%	45	18	40%	135	47	35%	289	112	39%
<u>Binnen beb. kom</u>												
ja 1989	83	35	42%	29	17	59%	92	44	48%	204	96	47%
ja 1990	74	28	38%	24	9	38%	81	33	41%	179	70	39%
nee 1989	23	3	13%	18	6	33%	33	9	27%	74	18	24%
nee 1990	28	8	29%	11	4	36%	45	8	18%	84	20	24%
totaal 1989	106	38	36%	47	23	49%	125	53	42%	278	114	41%
totaal 1990	102	36	35%	35	13	37%	126	41	33%	263	90	34%
<u>Totaal</u>												
ja 1989	196	74	38%	68	39	57%	227	97	43%	491	210	43%
ja 1990	167	71	43%	57	21	37%	190	75	39%	414	167	40%
nee 1989	51	6	12%	27	10	37%	62	14	23%	140	30	21%
nee 1990	44	12	27%	23	10	43%	71	13	18%	138	35	25%
totaal 1989	247	80	32%	95	49	52%	289	111	38%	631	240	38%
totaal 1990	211	83	39%	80	31	39%	261	88	34%	552	202	37%

Tabel 4.1. Aanwezigheid passagiers en gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder.

Gordelgebruik bestuurder	<u>Passagiers op achterbank</u>									Totaal		
	links			midden			rechts					
	N	n	%	N	n	%	N	n	%	N	n	%
<u>Buiten beb. kom</u>												
ja 1989	82	15	18%	25	3	12%	92	15	16%	199	33	17%
ja 1990	71	22	31%	25	5	20%	87	20	23%	183	47	26%
nee 1989	23	0	0%	6	0	0%	21	0	0%	50	0	0%
nee 1990	14	2	14%	6	1	17%	21	0	0%	41	3	7%
totaal 1989	105	15	14%	31	3	10%	113	15	13%	249	33	13%
totaal 1990	85	24	28%	31	6	19%	108	20	19%	224	50	22%
<u>Binnen beb. kom</u>												
ja 1989	49	9	18%	17	1	6%	54	8	15%	120	18	15%
ja 1990	59	15	25%	14	0	0%	66	19	29%	139	34	24%
nee 1989	15	0	0%	17	1	6%	21	0	0%	53	1	2%
nee 1990	20	1	5%	7	0	0%	37	2	5%	64	3	5%
totaal 1989	64	9	14%	34	2	6%	75	8	11%	173	19	11%
totaal 1990	79	16	20%	21	0	0%	103	21	20%	203	37	18%
<u>Totaal</u>												
ja 1989	131	24	18%	42	4	10%	146	23	16%	319	51	16%
ja 1990	130	37	28%	39	5	13%	153	39	25%	322	81	25%
nee 1989	38	0	0%	23	1	4%	42	0	0%	103	1	1%
nee 1990	34	3	9%	13	1	8%	58	2	3%	105	6	6%
totaal 1989	169	24	14%	65	5	8%	188	23	12%	422	52	12%
totaal 1990	164	40	24%	52	6	12%	211	41	19%	427	87	20%

Tabel 4.2. Aanwezigheid passagiers en gebruik autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten en binnen de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder.

Buiten bebouwde kom	<u>Leeftijd passagiers op achterbank</u>						Totaal
	<5	5-11	12-17	18-24	25-50	>50	
<u>Links</u>							
aantal pass. 1989	30	106	54	46	82	43	361
aantal pass. 1990	46	76	22	34	46	22	246
gordel aanw. 1989	25	50	14	13	27	12	141
gordel aanw. 1990	39	36	7	6	16	5	109
gebr. gordel 1989	25	15	1	1	0	0	42
gebr. gordel 1990	29	12	2	1	1	2	47
<u>Midden</u>							
aantal pass. 1989	26	54	25	9	22	4	140
aantal pass. 1990	36	36	9	11	10	5	107
gordel aanw. 1989	22	14	6	3	3	0	48
gordel aanw. 1990	25	12	3	2	2	1	45
gebr. gordel 1989	21	4	1	0	0	0	26
gebr. gordel 1990	15	2	0	1	0	0	18
<u>Rechts</u>							
aantal pass. 1989	42	93	70	63	108	96	472
aantal pass. 1990	40	59	32	56	72	50	309
gordel aanw. 1989	41	47	13	16	27	20	164
gordel aanw. 1990	34	29	10	19	30	13	135
gebr. gordel 1989	38	17	0	0	2	1	58
gebr. gordel 1990	30	10	1	1	3	2	47
<u>Totaal</u>							
aantal pass. 1989	98	253	149	118	212	143	973
aantal pass. 1990	122	171	63	101	128	77	662
gordel aanw. 1989	88	111	33	32	57	32	353
gordel aanw. 1990	98	77	20	27	48	19	289
gebr. gordel 1989	84	36	2	1	2	1	126
gebr. gordel 1990	74	24	3	3	4	4	112

Tabel 5.1a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Buiten bebouwde kom	<u>Leeftijd passagiers op achterbank</u>						Totaal
	<5	5-11	12-17	18-24	25-50	>50	
<u>Links</u>							
gebr./aanw. 1989	100%	30%	7%	8%	0%	0%	30%
gebr./aanw. 1990	74%	33%	29%	17%	6%	40%	43%
gebr./totaal 1989	83%	14%	2%	2%	0%	0%	12%
gebr./totaal 1990	63%	16%	9%	3%	2%	9%	19%
<u>Midden</u>							
gebr./aanw. 1989	95%	29%	17%	0%	0%	0%	54%
gebr./aanw. 1990	60%	17%	0%	50%	0%	0%	40%
gebr./totaal 1989	81%	7%	4%	0%	0%	0%	19%
gebr./totaal 1990	42%	6%	0%	9%	0%	0%	17%
<u>Rechts</u>							
gebr./aanw. 1989	93%	36%	0%	0%	7%	5%	35%
gebr./aanw. 1990	88%	34%	10%	5%	10%	15%	35%
gebr./totaal 1989	90%	18%	0%	0%	2%	1%	12%
gebr./totaal 1990	75%	17%	3%	2%	4%	4%	15%
<u>Totaal</u>							
gebr./aanw. 1989	95%	32%	6%	3%	4%	3%	36%
gebr./aanw. 1990	76%	31%	15%	11%	8%	21%	39%
gebr./totaal 1989	86%	14%	1%	1%	1%	1%	13%
gebr./totaal 1990	61%	14%	5%	3%	3%	5%	17%

Tabel 5.1b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Binnen bebouwde kom	<u>Leeftijd passagiers op achterbank</u>						Totaal
	<5	5-11	12-17	18-24	25-50	> 50	
<u>Links</u>							
aantal pass. 1989	44	119	46	54	71	21	355
aantal pass. 1990	47	73	26	31	58	17	252
gordel aanw. 1989	34	38	7	9	12	6	106
gordel aanw. 1990	29	25	10	10	21	7	102
gebr. gordel 1989	28	6	2	2	0	0	38
gebr. gordel 1990	20	9	4	1	1	1	36
<u>Midden</u>							
aantal pass. 1989	30	62	25	14	13	2	146
aantal pass. 1990	29	49	11	15	11	7	122
gordel aanw. 1989	24	15	4	0	4	0	47
gordel aanw. 1990	16	13	4	1	0	1	35
gebr. gordel 1989	20	2	0	0	1	0	23
gebr. gordel 1990	13	0	0	0	0	0	13
<u>Rechts</u>							
aantal pass. 1989	46	104	65	68	93	42	418
aantal pass. 1990	51	86	28	60	72	33	330
gordel aanw. 1989	41	34	12	9	21	8	125
gordel aanw. 1990	35	31	6	17	22	15	126
gebr. gordel 1989	36	13	2	0	2	0	53
gebr. gordel 1990	25	9	2	1	1	3	41
<u>Totaal</u>							
aantal pass. 1989	120	285	136	136	177	65	919
aantal pass. 1990	127	208	65	106	141	57	704
gordel aanw. 1989	99	87	23	18	37	14	278
gordel aanw. 1990	80	69	20	28	43	23	263
gebr. gordel 1989	84	21	4	2	3	0	114
gebr. gordel 1990	58	18	6	2	2	4	90

Tabel 5.2a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Binnen bebouwde kom	<u>Leeftijd passagiers op achterbank</u>						Totaal
	<5	5-11	12-17	18-24	25-50	>50	
<u>Links</u>							
gebr./aanw. 1989	82%	16%	29%	22%	0%	0%	36%
gebr./aanw. 1990	69%	36%	40%	10%	5%	14%	35%
gebr./totaal 1989	64%	5%	4%	4%	0%	0%	11%
gebr./totaal 1990	43%	12%	15%	3%	2%	6%	14%
<u>Midden</u>							
gebr./aanw. 1989	83%	13%	0%	0%	25%	0%	49%
gebr./aanw. 1990	81%	0%	0%	0%	0%	0%	37%
gebr./totaal 1989	67%	3%	0%	0%	8%	0%	16%
gebr./totaal 1990	45%	0%	0%	0%	0%	0%	11%
<u>Rechts</u>							
gebr./aanw. 1989	88%	38%	17%	0%	10%	0%	42%
gebr./aanw. 1990	71%	29%	33%	6%	5%	20%	33%
gebr./totaal 1989	78%	13%	3%	0%	2%	0%	13%
gebr./totaal 1990	49%	10%	7%	2%	1%	9%	12%
<u>Totaal</u>							
gebr./aanw. 1989	85%	24%	17%	11%	8%	0%	41%
gebr./aanw. 1990	73%	26%	30%	7%	5%	17%	34%
gebr./totaal 1989	70%	7%	3%	1%	2%	0%	12%
gebr./totaal 1990	46%	9%	9%	2%	1%	7%	13%

Tabel 5.2b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom naar leeftijd passagier en plaats op de achterbank.

Type weg	<u>Rayon</u>					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
<u>Autosnelweg</u>						
aantal pass. 1989	43	110	70	99	118	440
aantal pass. 1990	47	152	30	43	112	384
gordel aanw. 1989	15	53	23	38	50	179
gordel aanw. 1990	20	72	17	23	50	182
gebr. gordel 1989	1	16	3	16	10	46
gebr. gordel 1990	12	20	6	8	22	68
<u>Niet-autosnelweg</u>						
aantal pass. 1989	154	59	22	99	199	533
aantal pass. 1990	111	36	32	0	101	280
gordel aanw. 1989	48	13	5	26	82	174
gordel aanw. 1990	39	11	17	0	40	107
gebr. gordel 1989	22	1	0	8	49	80
gebr. gordel 1990	9	5	4	0	26	44
<u>Gemengd verkeer</u>						
aantal pass. 1989	45	141	131	42	140	499
aantal pass. 1990	38	96	44	71	115	364
gordel aanw. 1989	5	58	35	6	55	159
gordel aanw. 1990	7	42	20	22	54	145
gebr. gordel 1989	2	30	17	2	20	51
gebr. gordel 1990	3	13	9	12	22	59
<u>Lokaal verkeer</u>						
aantal pass. 1989	58	51	27	103	181	420
aantal pass. 1990	66	34	65	21	154	340
gordel aanw. 1989	23	11	4	43	38	119
gordel aanw. 1990	30	11	29	2	46	118
gebr. gordel 1989	4	3	1	23	12	43
gebr. gordel 1990	5	2	5	2	17	31
<u>Totaal</u>						
aantal pass. 1989	300	361	250	343	638	1892
aantal pass. 1990	262	318	171	135	482	1368
gordel aanw. 1989	91	135	67	113	225	631
gordel aanw. 1990	96	136	83	47	190	552
gebr. gordel 1989	29	50	21	49	91	240
gebr. gordel 1990	29	40	24	22	87	202

Tabel 6.1a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon.

Type weg	<u>Rayon</u>					
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	Totaal
<u>Autosnelweg</u>						
gord/voert. 1989	35%	48%	33%	38%	42%	41%
gord/voert. 1990	43%	47%	57%	53%	45%	47%
gebr./aanw. 1989	7%	30%	13%	42%	20%	26%
gebr./aanw. 1990	60%	28%	35%	35%	44%	37%
gebr/totaal 1989	2%	15%	4%	16%	8%	10%
gebr/totaal 1990	26%	13%	20%	19%	20%	18%
<u>Niet-autosnelweg</u>						
gord/voert. 1989	31%	22%	23%	26%	41%	33%
gord/voert. 1990	35%	31%	53%	0%	40%	38%
gebr./aanw. 1989	46%	8%	0%	31%	60%	46%
gebr./aanw. 1990	23%	45%	24%	0%	65%	41%
gebr/totaal 1989	14%	2%	0%	8%	25%	15%
gebr/totaal 1990	8%	14%	13%	0%	26%	16%
<u>Gemengd verkeer</u>						
gord/voert. 1989	11%	41%	27%	14%	39%	32%
gord/voert. 1990	18%	44%	45%	31%	47%	40%
gebr./aanw. 1989	40%	52%	49%	33%	0%	32%
gebr./aanw. 1990	43%	31%	45%	55%	41%	41%
gebr/totaal 1989	4%	21%	13%	5%	0%	10%
gebr/totaal 1990	8%	14%	20%	17%	19%	16%
<u>Lokaal verkeer</u>						
gord/voert. 1989	40%	22%	15%	42%	21%	28%
gord/voert. 1990	45%	32%	45%	10%	30%	35%
gebr./aanw. 1989	17%	27%	25%	53%	32%	36%
gebr./aanw. 1990	17%	18%	17%	100%	37%	26%
gebr/totaal 1989	7%	6%	4%	22%	7%	10%
gebr/totaal 1990	8%	6%	8%	10%	11%	9%
<u>Totaal</u>						
gord/voert. 1989	30%	37%	27%	33%	35%	33%
gord/voert. 1990	37%	43%	49%	35%	39%	40%
gebr./aanw. 1989	32%	37%	31%	43%	32%	35%
gebr./aanw. 1990	30%	29%	29%	47%	46%	37%
gebr/totaal 1989	10%	14%	8%	14%	11%	12%
gebr/totaal 1990	11%	13%	14%	16%	18%	15%

Tabel 6.1b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type weg en rayon.

Type weg	<u>Rayon</u>					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
<u>Autosnelweg</u>						
aantal pass. 1989	43	95	69	70	110	387
aantal pass. 1990	42	138	24	40	96	340
gordel aanw. 1989	15	39	22	19	46	141
gordel aanw. 1990	15	58	13	20	34	140
gebr. gordel 1989	1	5	2	0	7	15
gebr. gordel 1990	7	6	2	5	9	29
<u>Niet-autosnelweg</u>						
aantal pass. 1989	132	55	21	90	152	450
aantal pass. 1990	104	33	28	0	92	257
gordel aanw. 1989	26	14	4	19	45	108
gordel aanw. 1990	32	8	13	0	31	84
gebr. gordel 1989	3	0	0	2	13	18
gebr. gordel 1990	2	2	0	0	17	21
<u>Gemengd verkeer</u>						
aantal pass. 1989	41	101	103	39	112	396
aantal pass. 1990	36	82	36	68	105	327
gordel aanw. 1989	2	32	15	4	33	86
gordel aanw. 1990	5	28	12	19	44	108
gebr. gordel 1989	0	5	2	0	1	8
gebr. gordel 1990	1	3	1	9	12	26
<u>Lokaal verkeer</u>						
aantal pass. 1989	56	45	25	79	160	365
aantal pass. 1990	62	29	60	19	144	314
gordel aanw. 1989	21	7	4	27	28	87
gordel aanw. 1990	26	6	25	0	38	95
gebr. gordel 1989	2	0	0	6	3	11
gebr. gordel 1990	1	0	1	0	9	11
<u>Totaal</u>						
aantal pass. 1989	272	296	218	278	534	1598
aantal pass. 1990	244	282	148	127	437	1238
gordel aanw. 1989	64	92	45	69	152	422
gordel aanw. 1990	78	100	63	39	147	427
gebr. gordel 1989	6	10	4	8	24	52
gebr. gordel 1990	11	11	4	14	47	87

Tabel 6.2a. Aanwezigheid en gebruik van autogordels (dus exclusief kindersitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's type weg en rayon.

Type weg	Rayon					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
<u>Autosnelweg</u>						
gebr./aanw. 1989	7%	13%	9%	0%	15%	11%
gebr./aanw. 1990	47%	10%	15%	25%	26%	21%
gebr./totaal 1989	2%	5%	3%	0%	6%	4%
gebr./totaal 1990	17%	4%	8%	13%	9%	9%
<u>Niet-autosnelweg</u>						
gebr./aanw. 1989	12%	0%	0%	11%	29%	17%
gebr./aanw. 1990	6%	25%	0%	0%	55%	25%
gebr./totaal 1989	2%	0%	0%	2%	9%	4%
gebr./totaal 1990	2%	6%	0%	0%	18%	8%
<u>Gemengd verkeer</u>						
gebr./aanw. 1989	0%	16%	13%	0%	3%	9%
gebr./aanw. 1990	20%	11%	8%	47%	27%	24%
gebr./totaal 1989	0%	5%	2%	0%	1%	2%
gebr./totaal 1990	3%	4%	3%	13%	11%	8%
<u>Lokaal verkeer</u>						
gebr./aanw. 1989	10%	0%	0%	22%	11%	13%
gebr./aanw. 1990	4%	0%	4%	0%	24%	12%
gebr./totaal 1989	4%	0%	0%	8%	2%	3%
gebr./totaal 1990	2%	0%	2%	0%	6%	4%
<u>Totaal</u>						
gebr./aanw. 1989	9%	11%	9%	12%	16%	12%
gebr./aanw. 1990	14%	11%	6%	36%	32%	20%
gebr./totaal 1989	2%	3%	2%	3%	4%	3%
gebr./totaal 1990	5%	4%	3%	11%	11%	7%

Tabel 6.2b. Percentages aanwezigheid en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterbank van personenauto's naar type weg en rayon.

Autosnelwegen		<u>Rayon</u>					Totaal
		Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
Aantal	voertuigen 1989	385	182	232	352	637	1788
Aantal	voertuigen 1990	275	275	283	142	578	1553
<u>Links</u>							
totaal	gordel aanw. 1989	114	63	62	114	211	564
totaal	gordel aanw. 1990	92	108	137	61	243	641
totaal	aantal pass. 1989	16	40	39	36	42	173
totaal	aantal pass. 1990	19	53	8	13	41	134
pass.	gordel aanw. 1989	6	22	14	16	20	78
pass.	gordel aanw. 1990	8	27	4	8	22	69
pass.	gebr. gordel 1989	0	6	3	6	4	19
pass.	gebr. gordel 1990	5	12	1	2	9	29
<u>Midden</u>							
totaal	gordel aanw. 1989	65	39	46	72	128	350
totaal	gordel aanw. 1990	69	61	115	49	174	468
totaal	aantal pass. 1989	3	18	12	13	13	59
totaal	aantal pass. 1990	3	25	6	11	21	66
pass.	gordel aanw. 1989	0	10	1	2	3	16
pass.	gordel aanw. 1990	2	11	3	5	11	32
pass.	gebr. gordel 1989	0	4	0	1	0	5
pass.	gebr. gordel 1990	1	2	3	2	4	12
<u>Rechts</u>							
totaal	gordel aanw. 1989	124	65	59	119	217	584
totaal	gordel aanw. 1990	94	103	126	62	238	623
totaal	aantal pass. 1989	24	52	19	50	63	208
totaal	aantal pass. 1990	25	74	14	19	50	182
pass.	gordel aanw. 1989	9	22	5	21	28	85
pass.	gordel aanw. 1990	10	34	10	10	17	81
pass.	gebr. gordel 1989	1	6	0	9	6	22
pass.	gebr. gordel 1990	6	6	2	4	9	27

Tabel 6.3a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Autosnelwegen	<u>Rayon</u>					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
Aantal voertuigen 1989	385	182	232	352	637	1788
Aantal voertuigen 1990	275	275	283	142	578	1553
<u>Links</u>						
gord/voert. 1989	30%	35%	27%	32%	33%	32%
gord/voert. 1990	33%	39%	48%	43%	42%	41%
gebr./aanw. 1989	0%	27%	21%	38%	20%	24%
gebr./aanw. 1990	63%	44%	25%	25%	41%	42%
gebr./totaal 1989	0%	15%	8%	17%	10%	11%
gebr./totaal 1990	26%	23%	13%	15%	22%	22%
<u>Midden</u>						
gord/voert. 1989	17%	21%	20%	20%	20%	20%
gord/voert. 1990	25%	22%	41%	35%	30%	30%
gebr./aanw. 1989	0%	40%	0%	50%	0%	31%
gebr./aanw. 1990	50%	18%	100%	40%	36%	38%
gebr./totaal 1989	0%	22%	0%	8%	0%	8%
gebr./totaal 1990	33%	8%	50%	18%	19%	18%
<u>Rechts</u>						
gord/voert. 1989	32%	36%	25%	34%	34%	33%
gord/voert. 1990	34%	37%	45%	44%	41%	40%
gebr./aanw. 1989	11%	27%	0%	43%	21%	26%
gebr./aanw. 1990	60%	18%	20%	40%	53%	33%
gebr./totaal 1989	4%	12%	0%	18%	10%	11%
gebr./totaal 1990	24%	8%	14%	21%	18%	15%

Tabel 6.3b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Niet-autosnelwegen	Rayon					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
Aantal voertuigen 1989	308	341	184	173	657	1663
Aantal voertuigen 1990	222	331	77	0	511	1141
<u>Links</u>						
totaal gordel aanw. 1989	68	104	34	38	197	441
totaal gordel aanw. 1990	59	137	26	0	186	408
totaal aantal pass. 1989	58	20	11	32	67	188
totaal aantal pass. 1990	49	11	12	0	40	112
pass. gordel aanw. 1989	17	5	4	10	27	63
pass. gordel aanw. 1990	13	2	8	0	17	40
pass. gebr. gordel 1989	7	1	0	2	13	23
pass. gebr. gordel 1990	3	0	2	0	13	18
<u>Midden</u>						
totaal gordel aanw. 1989	37	63	24	25	100	249
totaal gordel aanw. 1990	33	85	19	0	91	228
totaal aantal pass. 1989	21	8	4	17	31	81
totaal aantal pass. 1990	9	7	11	0	14	41
pass. gordel aanw. 1989	11	1	0	5	15	32
pass. gordel aanw. 1990	2	3	4	0	4	13
pass. gebr. gordel 1989	5	0	0	3	13	21
pass. gebr. gordel 1990	0	3	1	0	2	6
<u>Rechts</u>						
totaal gordel aanw. 1989	70	105	35	39	207	456
totaal gordel aanw. 1990	63	141	24	0	179	407
totaal aantal pass. 1989	75	31	7	50	101	264
totaal aantal pass. 1990	53	18	9	0	47	127
pass. gordel aanw. 1989	20	7	1	11	40	79
pass. gordel aanw. 1990	24	6	5	0	19	54
pass. gebr. gordel 1989	10	0	0	3	23	36
pass. gebr. gordel 1990	6	2	1	0	11	20

Tabel 6.4a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op niet-autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Niet-autosnelwegen	<u>Rayon</u>					
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	Totaal
Aantal voertuigen 1989	308	341	184	173	657	1663
Aantal voertuigen 1990	222	331	77	0	511	1141
<u>Links</u>						
gordel aanw. 1989	22%	30%	18%	22%	30%	27%
gordel aanw. 1990	27%	41%	34%	0%	36%	36%
gebr./aanw. 1989	41%	20%	0%	20%	48%	37%
gebr./aanw. 1990	23%	0%	25%	0%	76%	45%
gebr./totaal 1989	12%	5%	0%	6%	19%	12%
gebr./totaal 1990	6%	0%	17%	0%	33%	16%
<u>Midden</u>						
gordel aanw. 1989	12%	18%	13%	14%	15%	15%
gordel aanw. 1990	15%	26%	25%	0%	18%	20%
gebr./aanw. 1989	45%	0%	0%	60%	87%	66%
gebr./aanw. 1990	0%	100%	25%	0%	50%	46%
gebr./totaal 1989	24%	0%	0%	18%	42%	26%
gebr./totaal 1990	0%	43%	9%	0%	14%	15%
<u>Rechts</u>						
gordel aanw. 1989	23%	31%	19%	23%	32%	27%
gordel aanw. 1990	28%	43%	31%	0%	35%	36%
gebr./aanw. 1989	50%	0%	0%	27%	58%	46%
gebr./aanw. 1990	25%	33%	20%	0%	58%	37%
gebr./totaal 1989	13%	0%	0%	6%	23%	14%
gebr./totaal 1990	11%	11%	11%	0%	23%	16%

Tabel 6.4b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op niet-autosnelwegen naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Gemengd verkeer	<u>Rayon</u>					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
Aantal voertuigen 1989	270	298	255	344	673	1840
Aantal voertuigen 1990	222	243	300	161	550	1476
<u>Links</u>						
totaal gordel aanw. 1989	61	87	52	77	178	455
totaal gordel aanw. 1990	72	93	100	40	191	496
totaal aantal pass. 1989	28	43	71	10	48	200
totaal aantal pass. 1990	11	36	16	25	44	132
pass. gordel aanw. 1989	2	18	20	2	19	61
pass. gordel aanw. 1990	2	17	8	10	23	60
pass. gebr. gordel 1989	0	6	7	1	7	21
pass. gebr. gordel 1990	1	8	3	4	7	23
<u>Midden</u>						
totaal gordel aanw. 1989	34	57	26	52	101	270
totaal gordel aanw. 1990	59	52	69	27	123	330
totaal aantal pass. 1989	2	37	15	11	20	85
totaal aantal pass. 1990	5	18	12	11	10	56
pass. gordel aanw. 1989	0	16	2	2	7	27
pass. gordel aanw. 1990	0	6	2	2	5	15
pass. gebr. gordel 1989	0	10	2	1	2	15
pass. gebr. gordel 1990	0	0	2	2	2	6
<u>Rechts</u>						
totaal gordel aanw. 1989	65	89	45	81	188	468
totaal gordel aanw. 1990	74	91	84	44	194	487
totaal aantal pass. 1989	15	61	45	21	72	214
totaal aantal pass. 1990	22	42	16	35	61	176
pass. gordel aanw. 1989	3	24	13	2	29	71
pass. gordel aanw. 1990	5	19	8	12	26	70
pass. gebr. gordel 1989	2	14	8	0	11	35
pass. gebr. gordel 1990	2	5	3	7	13	30

Tabel 6.5a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met gemengd verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Gemengd verkeer	<u>Rayon</u>					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
Aantal voertuigen 1989	270	298	255	344	673	1840
Aantal voertuigen 1990	222	243	300	161	550	1476
<u>Links</u>						
gordel aanw. 1989	23%	29%	20%	22%	26%	25%
gordel aanw. 1990	32%	38%	33%	25%	35%	34%
gebr./aanw. 1989	0%	33%	35%	50%	37%	34%
gebr./aanw. 1990	50%	47%	38%	40%	30%	38%
gebr./totaal 1989	0%	14%	10%	10%	15%	11%
gebr./totaal 1990	9%	22%	19%	16%	16%	17%
<u>Midden</u>						
gordel aanw. 1989	13%	19%	10%	15%	15%	15%
gordel aanw. 1990	27%	21%	23%	17%	22%	22%
gebr./aanw. 1989	0%	63%	100%	50%	29%	56%
gebr./aanw. 1990	0%	0%	100%	100%	40%	40%
gebr./totaal 1989	0%	27%	13%	9%	10%	18%
gebr./totaal 1990	0%	0%	17%	18%	20%	11%
<u>Rechts</u>						
gordel aanw. 1989	24%	30%	18%	24%	28%	25%
gordel aanw. 1990	33%	37%	28%	27%	35%	33%
gebr./aanw. 1989	67%	58%	62%	0%	38%	49%
gebr./aanw. 1990	40%	26%	38%	58%	50%	43%
gebr./totaal 1989	13%	23%	18%	0%	15%	16%
gebr./totaal 1990	9%	12%	19%	20%	21%	17%

Tabel 6.5b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met gemengd verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Lokaal verkeer	<u>Rayon</u>					Totaal
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	
Aantal voertuigen 1989	183	429	283	306	630	1831
Aantal voertuigen 1990	139	371	201	233	598	1542
<u>Links</u>						
totaal gordel aanw. 1989	46	116	60	104	160	486
totaal gordel aanw. 1990	49	128	84	87	201	549
totaal aantal pass. 1989	23	17	13	36	66	155
totaal aantal pass. 1990	28	9	26	8	49	120
pass. gordel aanw. 1989	10	3	3	19	10	45
pass. gordel aanw. 1990	12	3	10	1	16	42
pass. gebr. gordel 1989	2	0	1	12	2	17
pass. gebr. gordel 1990	3	1	1	1	7	13
<u>Midden</u>						
totaal gordel aanw. 1989	22	60	35	68	71	256
totaal gordel aanw. 1990	23	56	57	52	112	300
totaal aantal pass. 1989	8	6	5	19	23	61
totaal aantal pass. 1990	7	7	16	2	34	66
pass. gordel aanw. 1989	5	1	0	6	8	20
pass. gordel aanw. 1990	2	0	9	1	8	20
pass. gebr. gordel 1989	1	0	0	2	5	8
pass. gebr. gordel 1990	1	0	1	1	4	7
<u>Rechts</u>						
totaal gordel aanw. 1989	46	127	57	101	163	494
totaal gordel aanw. 1990	51	122	81	88	196	538
totaal aantal pass. 1989	27	28	9	48	92	204
totaal aantal pass. 1990	31	18	23	11	71	154
pass. gordel aanw. 1989	8	7	1	18	20	54
pass. gordel aanw. 1990	16	8	10	0	22	56
pass. gebr. gordel 1989	1	3	0	9	5	18
pass. gebr. gordel 1990	1	1	3	0	6	11

Tabel 6.6a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met lokaal verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Lokaal verkeer	<u>Rayon</u>					
	Noord	Oost	Zuid -Oost	Zuid -West	Midden -West	Totaal
Aantal voertuigen 1989	183	429	283	306	630	1831
Aantal voertuigen 1990	139	371	201	233	598	1542
<u>Links</u>						
gordel aanw. 1989	25%	27%	21%	34%	25%	27%
gordel aanw. 1990	35%	35%	42%	37%	34%	36%
gebr./aanw. 1989	20%	0%	33%	63%	20%	38%
gebr./aanw. 1990	25%	33%	10%	100%	44%	31%
gebr./totaal 1989	9%	0%	8%	33%	3%	11%
gebr./totaal 1990	11%	11%	4%	13%	14%	11%
<u>Midden</u>						
gordel aanw. 1989	12%	14%	12%	22%	11%	14%
gordel aanw. 1990	17%	15%	28%	22%	19%	19%
gebr./aanw. 1989	20%	0%	0%	33%	63%	40%
gebr./aanw. 1990	50%	0%	11%	100%	50%	35%
gebr./totaal 1989	13%	0%	0%	11%	22%	13%
gebr./totaal 1990	14%	0%	6%	50%	12%	11%
<u>Rechts</u>						
gordel aanw. 1989	25%	30%	20%	33%	26%	27%
gordel aanw. 1990	37%	33%	40%	38%	33%	35%
gebr./aanw. 1989	13%	43%	0%	50%	25%	33%
gebr./aanw. 1990	6%	13%	30%	0%	27%	20%
gebr./totaal 1989	4%	11%	0%	19%	5%	9%
gebr./totaal 1990	3%	6%	13%	0%	8%	7%

Tabel 6.6b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen met lokaal verkeer naar rayon en plaats passagier op de achterbank.

Buiten bebouwde kom	Aantal pers. auto's	Beveiligingsmiddelen achterin					
		links		midden		rechts	
		N	%	N	%	N	%
<u>Noord</u>							
Sneek 1989	385	114	30%	65	17%	124	32%
Sneek 1990	275	92	33%	69	25%	94	34%
De Kooy 1989	308	68	22%	37	12%	70	23%
De Kooy 1990	222	59	27%	33	15%	63	28%
<u>Oost</u>							
Arnhem A52 1989	182	63	35%	39	21%	65	36%
Arnhem A52 1990	275	108	39%	61	22%	103	37%
Goor 1989	341	104	30%	63	18%	105	31%
Goor 1990	331	137	41%	85	26%	141	43%
<u>Zuid-West</u>							
Breda A16 1989	232	62	27%	46	20%	59	25%
Breda A16 1990	142	61	43%	49	35%	62	44%
Goes 1989	184	34	18%	24	13%	35	19%
Goes 1990							
<u>Zuid-Oost</u>							
Eindhoven A58 1989	352	114	32%	72	20%	119	34%
Eindhoven A58 1990	283	137	48%	115	41%	126	45%
Venray 1989	173	38	22%	25	14%	39	23%
Venray 1990	77	26	34%	19	25%	24	31%
<u>Midden-West</u>							
Hoofddorp 1989	177	68	38%	44	25%	68	38%
Hoofddorp 1990	204	78	38%	63	31%	77	38%
Bussum 1989	317	101	32%	51	16%	103	32%
Bussum 1990	274	105	38%	57	21%	107	39%
Zeist 1989	460	143	31%	84	18%	149	32%
Zeist 1990	374	165	44%	111	30%	161	43%
Leidschendam 1989	340	96	28%	49	14%	104	31%
Leidschendam 1990	237	81	34%	34	14%	72	30%

Tabel 7.1a. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom naar rayon, meetplaats en plaats passagier op de achterbank.

Binnen bebouwde kom	Aantal pers. auto's	Beveiligingsmiddelen achterin					
		links		midden		rechts	
		N	%	N	%	N	%
<u>Noord</u>							
Emmen 1989	270	61	23%	34	13%	65	24%
Emmen 1990	222	72	32%	59	27%	74	33%
Groningen 1989	183	46	25%	22	12%	46	25%
Groningen 1990	139	49	35%	23	17%	51	37%
<u>Oost</u>							
Arnhem-Vp 1989	429	116	27%	60	14%	127	30%
Arnhem-Vp 1990	243	93	38%	52	21%	91	37%
Apeldoorn 1989	298	87	29%	57	19%	89	30%
Apeldoorn 1990	371	128	35%	56	15%	122	33%
<u>Zuid-West</u>							
Middelburg 1989	255	52	20%	26	10%	45	18%
Middelburg 1990	161	40	25%	27	17%	44	27%
Breda 1989	283	60	21%	35	12%	57	20%
Breda 1990	233	87	37%	52	22%	88	38%
<u>Zuid-Oost</u>							
Sittard 1989	344	77	22%	52	15%	81	24%
Sittard 1990	300	100	33%	69	23%	84	28%
Eindhoven 1989	306	104	34%	68	22%	101	33%
Eindhoven 1990	201	84	42%	57	28%	81	40%
<u>Midden-West</u>							
Haarlem 1989	150	37	25%	20	13%	43	29%
Haarlem 1990	132	56	42%	46	35%	57	43%
Amsterdam 1989	244	94	39%	33	14%	96	39%
Amsterdam 1990	228	99	43%	78	34%	100	44%
Rotterdam 1989	523	141	27%	81	15%	145	28%
Rotterdam 1990	418	135	32%	77	18%	137	33%
Den Haag 1989	386	66	17%	38	10%	67	17%
Den Haag 1990	370	102	28%	34	9%	96	26%

Tabel 7.1b. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom naar rayon, meetplaats en plaats passagier op de achterbank.

Buiten bebouwde kom	Aantal pass.	Beveiligingsmiddelen achterin			
		aanw.	gebruik	gebr./ aanw.	gebr./ totaal
<u>Noord</u>					
Sneek 1989	43	15	1	7%	2%
Sneek 1990	47	20	12	60%	26%
De Kooy 1989	154	48	22	46%	14%
De Kooy 1990	111	39	9	23%	8%
<u>Oost</u>					
Arnhem A52 1989	110	54	16	30%	15%
Arnhem A52 1990	152	72	20	28%	13%
Goor 1989	59	13	1	8%	2%
Goor 1990	36	11	5	45%	14%
<u>Zuid-West</u>					
Breda A16 1989	70	20	3	15%	4%
Breda A16 1990	43	23	8	35%	19%
Goes 1989	22	5	0	0%	0%
Goes 1990					
<u>Zuid-Oost</u>					
Eindhoven A58 1989	99	39	16	41%	16%
Eindhoven A58 1990	30	17	6	35%	20%
Venray 1989	99	26	8	31%	8%
Venray 1990	32	17	4	24%	13%
<u>Midden-West</u>					
Hoofddorp 1989	70	35	8	23%	11%
Hoofddorp 1990	85	40	15	38%	18%
Bussum 1989	29	20	13	65%	45%
Bussum 1990	19	11	6	55%	32%
Zeist 1989	48	16	2	13%	4%
Zeist 1990	27	10	7	70%	26%
Leidschendam 1989	170	62	36	58%	21%
Leidschendam 1990	82	29	20	69%	24%

Tabel 7.2a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's buiten de bebouwde kom bij aanwezigheid passagiers naar rayon en meetplaats.

Binnen bebouwde kom	Aantal auto's	Beveiligingsmiddelen achterin			
		aanw.	gebruik	gebr./ aanw.	gebr./ totaal
<u>Noord</u>					
Emmen 1989	45	5	2	40%	4%
Emmen 1990	38	7	3	43%	8%
Groningen 1989	58	23	4	17%	7%
Groningen 1990	66	30	5	17%	8%
<u>Oost</u>					
Arnhem-Vp 1989	51	11	3	27%	6%
Arnhem-Vp 1990	34	11	2	18%	6%
Apeldoorn 1989	141	58	30	52%	21%
Apeldoorn 1990	96	42	13	31%	14%
<u>Zuid-West</u>					
Middelburg 1989	131	35	17	49%	13%
Middelburg 1990	71	22	12	55%	17%
Breda 1989	27	4	1	25%	4%
Breda 1990	21	2	2	100%	10%
<u>Zuid-Oost</u>					
Sittard 1989	42	6	2	33%	5%
Sittard 1990	44	20	9	45%	20%
Eindhoven 1989	103	43	23	53%	22%
Eindhoven 1990	65	29	5	17%	8%
<u>Midden-West</u>					
Haarlem 1989	74	38	15	39%	20%
Haarlem 1990	75	42	17	40%	23%
Amsterdam 1989	25	15	1	7%	4%
Amsterdam 1990	32	16	3	19%	9%
Rotterdam 1989	66	17	5	29%	8%
Rotterdam 1990	40	12	5	42%	13%
Den Haag 1989	156	23	11	48%	7%
Den Haag 1990	122	30	14	47%	11%

Tabel 7.2b. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen de bebouwde kom bij aanwezigheid passagiers naar rayon en meetplaats en plaats op de achterbank.

Werkdagen	<u>Tijdstip van de dag</u>				Totaal
	7-9	9-11.30	13-15	16-18	
Aantal voertuigen 1989	1004	988	1144	996	4132
Aantal voertuigen 1990	791	740	867	882	3280
<u>Links</u>					
totaal gordel aanw. 1989	267	281	337	274	1159
totaal gordel aanw. 1990	290	303	333	323	1249
totaal aantal pass. 1989	27	56	47	72	202
totaal aantal pass. 1990	25	31	19	39	114
pass. gordel aanw. 1989	7	18	12	24	61
pass. gordel aanw. 1990	11	12	11	13	47
pass. gebr. gordel 1989	0	6	3	6	15
pass. gebr. gordel 1990	5	4	5	7	21
<u>Midden</u>					
totaal gordel aanw. 1989	169	169	167	149	654
totaal gordel aanw. 1990	200	200	216	204	820
totaal aantal pass. 1989	7	19	17	32	75
totaal aantal pass. 1990	9	19	15	20	63
pass. gordel aanw. 1989	1	6	2	4	13
pass. gordel aanw. 1990	3	6	5	4	18
pass. gebr. gordel 1989	0	3	2	1	6
pass. gebr. gordel 1990	2	4	3	3	12
<u>Rechts</u>					
totaal gordel aanw. 1989	280	293	344	289	1206
totaal gordel aanw. 1990	282	302	323	318	1225
totaal aantal pass. 1989	35	72	81	91	279
totaal aantal pass. 1990	37	51	41	60	189
pass. gordel aanw. 1989	14	27	24	27	92
pass. gordel aanw. 1990	11	23	20	18	72
pass. gebr. gordel 1989	4	11	6	7	28
pass. gebr. gordel 1990	4	7	7	9	27

Tabel 8.1a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op werkdagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

Werkdagen	<u>Tijdstip van de dag</u>				
	7-9	9-11.30	13-15	16-18	Totaal
Aantal voertuigen 1989	1004	988	1144	996	4132
Aantal voertuigen 1990	791	740	867	882	3280
<u>Links</u>					
gordel aanw. 1989	27%	28%	29%	28%	28%
gordel aanw. 1990	37%	41%	38%	37%	38%
gebr./aanw. 1989	0%	33%	25%	25%	25%
gebr./aanw. 1990	45%	33%	45%	54%	45%
gebr/totaal 1989	0%	11%	6%	8%	7%
gebr/totaal 1990	20%	13%	26%	18%	18%
<u>Midden</u>					
gordel aanw. 1989	17%	17%	15%	15%	16%
gordel aanw. 1990	25%	27%	25%	23%	25%
gebr./aanw. 1989	0%	50%	100%	25%	46%
gebr./aanw. 1990	67%	67%	60%	75%	67%
gebr/totaal 1989	0%	16%	12%	3%	8%
gebr/totaal 1990	22%	21%	20%	15%	19%
<u>Rechts</u>					
gordel aanw. 1989	28%	30%	30%	29%	29%
gordel aanw. 1990	36%	41%	37%	36%	37%
gebr./aanw. 1989	29%	41%	25%	26%	30%
gebr./aanw. 1990	36%	30%	35%	50%	38%
gebr/totaal 1989	11%	15%	7%	8%	10%
gebr/totaal 1990	11%	14%	17%	15%	14%

Tabel 8.1b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op op de achterzitplaatsen van personenauto's op werkdagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

Weekeinddagen	Tijdstip van de dag			Totaal
	9-11.30	13-15	16-18	
Aantal voertuigen 1989	877	1134	979	2990
Aantal voertuigen 1990	751	949	732	2432
<u>Links</u>				
totaal gordel aanw. 1989	249	290	248	787
totaal gordel aanw. 1990	271	335	239 0	845
totaal aantal pass. 1989	140	195	179	514
totaal aantal pass. 1990	99	163	124	386
pass. gordel aanw. 1989	58	69	59	186
pass. gordel aanw. 1990	48	72	44	164
pass. gebr. gordel 1989	23	23	21	67
pass. gebr. gordel 1990	21	25	16	62
<u>Midden</u>				
totaal gordel aanw. 1989	162	171	138	471
totaal gordel aanw. 1990	164	200	142	506
totaal aantal pass. 1989	55	91	65	211
totaal aantal pass. 1990	44	70	52	166
pass. gordel aanw. 1989	24	35	23	82
pass. gordel aanw. 1990	22	28	12	62
pass. gebr. gordel 1989	16	14	13	43
pass. gebr. gordel 1990	8	7	4	19
<u>Rechts</u>				
totaal gordel aanw. 1989	248	292	256	796
totaal gordel aanw. 1990	273	326	231	830
totaal aantal pass. 1989	151	251	209	611
totaal aantal pass. 1990	130	176	144	450
pass. gordel aanw. 1989	54	76	67	197
pass. gordel aanw. 1990	65	73	51	189
pass. gebr. gordel 1989	22	32	29	83
pass. gebr. gordel 1990	26	23	12	61

Tabel 8.2a. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op weekeinddagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

Weekeinddagen	<u>Tijdstip van de dag</u>			Totaal
	9-11.30	13-15	16-18	
Aantal voertuigen 1989	877	1134	979	2990
Aantal voertuigen 1990	751	949	732	2432
<u>Links</u>				
gordel aanw. 1989	28%	26%	25%	26%
gordel aanw. 1990	36%	35%	33%	35%
gebr./aanw. 1989	40%	33%	36%	36%
gebr./aanw. 1990	44%	35%	36%	38%
gebr./totaal 1989	16%	12%	12%	13%
gebr./totaal 1990	21%	15%	13%	16%
<u>Midden</u>				
gordel aanw. 1989	18%	15%	14%	16%
gordel aanw. 1990	22%	21%	19%	21%
gebr./aanw. 1989	67%	40%	57%	52%
gebr./aanw. 1990	36%	25%	33%	31%
gebr./totaal 1989	29%	15%	20%	20%
gebr./totaal 1990	18%	10%	8%	11%
<u>Rechts</u>				
gordel aanw. 1989	28%	26%	26%	27%
gordel aanw. 1990	36%	34%	32%	34%
gebr./aanw. 1989	41%	42%	43%	42%
gebr./aanw. 1990	40%	32%	24%	32%
gebr./totaal 1989	15%	13%	14%	14%
gebr./totaal 1990	20%	13%	8%	14%

Tabel 8.2b. Percentages aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op weekeinddagen naar tijdstip van de dag en plaats passagier op de achterbank.

BIJLAGEN 1 T/M 6

Bijlage 1. Enquêteformulier autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 2. Overzicht meetplaatsen autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 3. Richtlijnen autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 4. Informatie autogordelenquête IMA (1990).

Bijlage 5. Personenauto's met standaard autogordels op de achterbank.

Bijlage 6. Nomogram procentuele marges van steekproefuitkomsten op basis van de steekproefomvang.

SWOV

ONDERZOEK : IMA

DATUM :

1	2		
3	4		
5	6	7	8
9			

PLAATS :

TIJD :

WEERSGESTELDHEID:

- droog - 1
- neerslag - 2
- mist - 3

ENQUETE ONDERBROKEN (tijd en reden) :

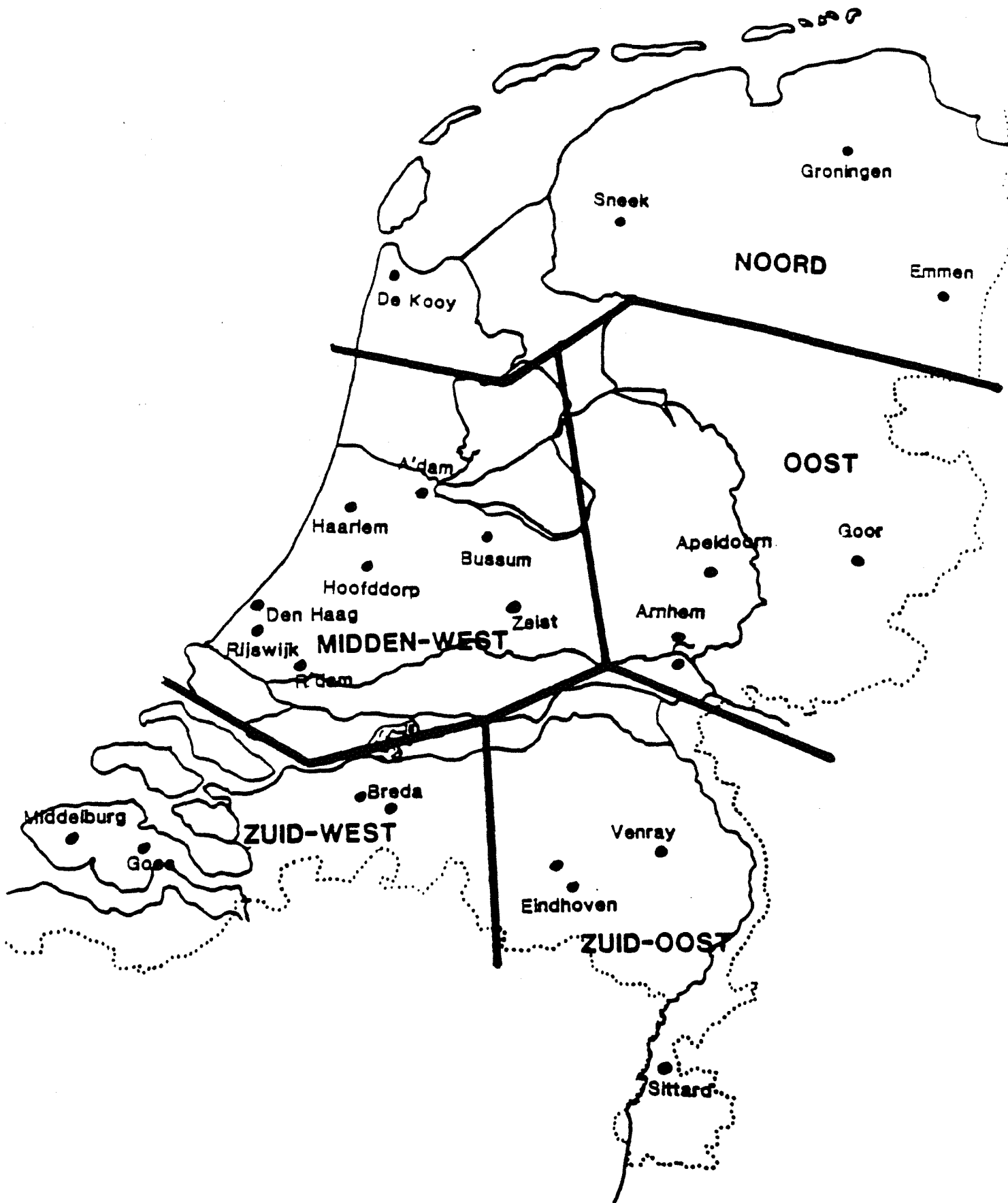
- 1 Indien geen gordels en geen passagiers op achterbank, naar KENTEKEN
- 2 Indien wel gordels en geen passagiers op achterbank, 17, 20 en 23
- 3 Indien geen gordels maar wel passagiers, 18, 21 en 24 invullen

kolom 17, 20 en 23	TYPE:	diagonaal - 1	kolom 12, 16, 18, 21 en 24	LEEFT.	0 t/m 4 - 1
		heup - 2			5-11 - 2
		3 punts - 3			12-17 - 3
		kinderzitje - 4			18-24 - 4
		onbekend - 9			25-50 - 5
					>50 - 6
-
kolom 19, 22 en 25	GEBRUIK:	ja - 1
		nee - 2
		n/z - 3

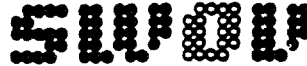
kolom 26 t/m 31 volledig kenteken invullen

BESTUURDER						(naastzittende) PASSAGIER						PASSAGIERS ACHTERBANK									kenteken voertuig								
gordel gebruik			geslacht			leeftijd	aanwezig = 1	gordel gebruik			geslacht			leeftijd	achter links			achter midden			achter rechts			26	27	28	29	30	31
ja	nee nvt	niet te zien	man	vrouw	ja			nee nvt	niet te zien	man	vrouw	leeftijd	type gordel		leeftijd	gebruik	type gordel	leeftijd	gebruik	type gordel	leeftijd	gebruik							
10			11		12	13	14			15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		
1	2	3	1	2		1	1	2	3	1	2																		

BIJLAGE 2. OVERZICHT MEETPLAATSEN AUTOGORDELENQUETE IMA (1990).

De achtergrond van deze enquête

De Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV is een onafhankelijk instituut dat onderzoek doet op het gebied van de verkeersveiligheid. De resultaten daarvan worden vooral gebruikt door overheden ter ondersteuning en voorbereiding van het beleid op het gebied van de verkeersveiligheid.

Enquêtes vormen een onmisbaar onderdeel van dergelijk onderzoek. Hiermee kan bijvoorbeeld worden nagegaan wat de effecten zijn van bepaalde maatregelen en kan de richting voor verder onderzoek en maatregelen worden bepaald.

U heeft zojuist meegewerkt aan een SWOV-enquête, waarvoor onze hartelijke dank. De verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt.

Wilt u meer weten over de SWOV, dan kunt u contact opnemen met:

SWOV, afd. Voorlichting
Postbus 170, 2260 AD Leidschendam
Telefoon 070 - 209323

BIJLAGE 5. PERSONENAUTO'S MET STANDAARD AUTOGORDELS OP DE ACHTERBANK

Bron: Autotest 1987/1988.

Alfa Romeo	6 (2.5)
Audi	80 t/m Audi 200 serie
Austin	Montego 1.6
BMW	alle modellen
Citroën	alleen CX 2.5 RD break
Fiat	Panda
Honda	alle modellen
Jaguar	alle modellen
Lada	alle modellen
Mercedes	alle modellen
Mitsubishi	Galant
Nissan	Laurel, 300 ZX
Peugeot	205 GTI, 305 GTX
Renault	Espace
Rover	serie 800
Saab	alle modellen
Subaru	1800 GT
VW	Passat GL, GT
Volvo	480 es, serie 240, serie 740-760

BIJLAGE 6. NOMOGRAM PROCENTUELE MARGES VAN STEEKPROEFUITKOMSTEN OP BASIS VAN DE STEEKPROEFOMVANG.

Marge in procenten

Steekproefuitkomst in %

